

Art. ens

R 196

Ep. K. 22

RA 119.

3. — 1509
Ristiinnimesse

teekond

Taewa liina pole.

Tähhendamisse sannaga ärraselletud
Eesti-ma rahwa
hinge kasuks.

102

Bibliotheca
universitatis
Dorpatensis

Tallinnas,

trükkitud Lindworse päriatte kirjabega.

1843.

Das in dieser Schrift, betitelt: „Kistiinnimesse
teekond Taewa liina pole,“ nichts gegen die Evan-
gelisch-Lutherische Kirchenlehre und unsere Bekennt-
nisschriften enthalten sey, wird vom Deselschen Evan-
gelisch-Lutherischen Provinzial-Consistorio desmittelst
attestirt.

Arensburg, am 21. Juli 1842.

Nr. 311.

H. v. Schmidt, Vice-Präses.

(L. S.)

Magn. v. Nehren, Secrs.

Der Druck ist unter der Bedingung erlaubt, daß
die gesetzliche Zahl Exemplare der Censur-Comität
übergeben werde.

Dorpat, den 18. Mai 1843.

Censor Sahren.

2/26361

Bibliotheca
universitatis
Dorpatensis

I. Peatük.

Mis pean ma teggema, et ma õnsaks
saan?

(Loe Ap. Tegg. 16, 30. 31.)

Ärrarikmisse liina wärrawatte ees kõn-
dis üks mees rahhoto mele ja kurbdußsaga ed-
dasi ja taggasi, ja wägga sandid, wannad ride
hilbud ollid temmal selgas, ja se raske koorm,
mis temma kandis, rõhkus tedda mähha.
Temmal olli ka üks ramat käes. Sedda teggi
temma lahti, hakkas luggema, ja sedda lugge-
des, hakkas ta wärrisema ja kibbedaste nutma,
ja hüdis wimaks halleda kaebamisse heäleaga;
„Mis pean ma teggema, et ma õnsaks saan?“
(Jes. 64, 5. Laul 38, 1—7. Ebr. 2, 2. 3.
Ap. Tegg. 2, 37. p. 16, 30.)

Misugguses kurbdußses põris temma ennast
õmma maia pole, ja ei tahtnud esmalt omma
naese ja lastele õmma süddame waewa mitte
teada anda; agga sest et hädda pääw päwalt
ikka rängemaks läks, ei woinud ta sedda mitte
ennam warjule hoida, waid hakkas nenda kae-
bama: Minno armas naene, ning teie minno
kallid lapsed, teie ollete sedda kül jo ammo
tähhele pannud, et keik rahho minno südda-

mest on lahkunud. Minna ollen rahho omma süddamele otfinud, agga ei olle mitte leidnud; üks hirmus raske koorm on minno peäl ja rõhhub mind mahha; ja ep olle sedda, kes mind sest woiks päästa. Dh meie waesed kad-
dunud hinged, mis saab minnust, mis saab meist keikidest? sest Summal ähwardab meie liina tullega taewašt ärrapõlletada, otsego Sodomat ja Gomorrat, ja kui meile mitte pea üht pääsemisse teed ei näideta, siis ollen minna sinnoga, minno armas naene, ja teiega, minno kallid lapsed, ärrakaddunud. (2 Peetr. 3, 7—12. 2 Tess. 1, 8. 9.)

Dh kuhho lähhan ma —
Mo patto koormaga?
Kust pean armo leidma?
Kes saab mul abbiks-joudma?
Et keik ilm appi tulleks,
Meul siiski hädä olleks! —

Kui nüüd temma naene ja lapsed sedda kuulsid, ehmatasid nemmad wägga ärra, agga ei mitte sepärrast, et nemmad olleksid temma kõnnet usknud, waid et nemmad mõtlesid tedda peast rummalaks ja melest seggaseks läinud ollewad. Esite piüdsid nemmad tedda hea ja armsa wiisiga waikistada ja tedda nisuggusest mõttest ja ettemõtmisest ärrapõrda. Et nüüd õ kätte joudis, saatsid nemmad tedda magga-
ma, sest naad arwasid, tedda maggamisse jär-
rel jälle omma endist mõistust ja meelt kätte sawad. Agga temma ei uinund mitte maggama,

waid õhtas, nuttis ja teggi palwet keige se õ läbbi. Hommiko tahtsid nemmad teada sada, kuidas temmaga luggu. Agga, et ta neile nüüd jälle ueste Summala pühast wihhast ja kättemaksimisest hakkas räkima, mis nende liina peäle pididi tulles, ja neid weel kange-
minne maenitsema, seält seest ärrapõggeneda, siis piüdsid nemmad temma ettemõtmist wih-
haga ja wäggise keelda, ja hakkasid tedda ka naerma, irwitama ja sõimama.

Ühhel päwal, kui temma üksi wälja peäl olli kaimas ja omma ramatut kurbdussega lugge-
mas, hüdäs ta jälle wägga halleda heäleaga: Mis pean ma teggema, et ma õnsaks saan? Ja wata, üks au wäart mees, nimmega Ewan-
gelist, astus temma jure ja küsis temmalt: Miks sa nuttab, ja mis järrele sa hüäd? —
Temma kostis: Dh Jõsand! ma ollen selle ramato seest luggenud ja arro sanud, et ma pean surrema ja pärrast surma Summala kohto ette astuma. Subba surm on hirmus mo me-
lest, agga se mõtte tulles kohtopäwa peäle, se täidab mind lõpmata abhastussega.

Siis kostis Ewangelist: Se ello siin Ma peäl on kül wägga willets ja raske, miks sa siis ei tahha hea melega surra? Mees wastas: „Wata se raske koorm, mis mind mahha rõh-
hub ja õhtama panneb, sesamma ei lahku ka surmas mitte minnust ärra, waid surmas pean ma weel paljo ennam temma raskust tundma, sest siis wautab ta mind weel süggawaminne

mahha, kui haud on, ja lükkab mind põrgo sügavusse. Oh, et üks ingel taevast tulles, ja mind kui Lotti seitsinnatsest Sodomast wälja wiiks ja mind peastaks, ennego se hirmus hukatusse pääw tulles!" Ewangelist ütles: „Põggene tulles wihha eest!" (1 Tess. 1, 10.)

Mees wastas: „Kuhho, oh kuhho pean ma põggenema?"

Ewangelist näitis sõrmega ülle sure wälja pole ja ütles: „Kas sa nääd seal ühhe kitsa wärrawa?" (Matt. 7, 14.)

Mees ütles: Ei nä mitte.

Ewangelist ütles: Ehk sa nääd wahhest seälsammas ühhe lampi paistwad? (Paul. 119, 105.)

Mees wastas: Sedda walguft arwan ma piisut näggenwad. —

Ewangelist ütles: Se on hea, hoia siis filmad järsko se walguſse pole, ja minne otsekohhe senna, siis saad kitsa wärrawa nähha; selle wasto kopputa, ja kül sulle siis õöldakse, mis sinna pead teggema. —

2. Peatük.

Ei ükski, kes omma kät adra külge panneb, ja watab taggasi, ei kälba Jumala rigile.

(Luk. 9, 62.)

Mees hakkas nüüd se tähhendud walguſse

pole jookſma, agga ta ei joudnud weel kaugele, siis tullid temma naene ja lapsed uksest wälja, hüüdsid temma järrele ja kutsusid tedda taggasi. Agga temma ei holind egga kuulnud nende kutsmist, waid ruttas walguſse ja kitsa wärrawa pole, hüdes: Ello, ello, iggawest ello! — Ka naabred tullid wälja, temma jooksmist wata. Ühh:d irwitasiid ja naersid tedda, teised sõimasid ja ahwardasiid tedda, monningad hüüdsid ta järrele, tedda taggasi kutsudes; kaks nendest hakkasiid temma järrele jookſma ja tahtsiid tedda wäggise taggasi wia. Ühhe nimmi olli Kangekael, teise nimmi olli Pehme. Kui need tedda kätte said, ütlesid nemmad: Kule, sinna pead jälle meiga taggasi pödrma! Mees wastas: Ei ial mitte, ei iggawest ei pea minno jalg ennam senna ärrarikmisse liinna taggasi minnema, sest kes senna sisſe jääb, se lähhab hukka. Tulge enneminne minnoga, armsad naabred!

Kangekael ütles: Mis sa rägid? Kas meie peame omma sõbro mahhajätma ja keik wanna rõmo ja luſti ärrakautama? Se mees, kelle nimmi olli Ristiinnimenne, wastas: Keik mailma sõbrus, rõõm ja warra ep olle ühtegi wäärt selle õnne ja au wasto arwata, mis minna otsin.

Kangekael. Mis õnne ja au otsid sinna siis?

Ristiinnimenne. Minna otsin ühte päranduſt, mis ei woi hukka miinna, egga ärrateotud sada, egga ärranärtſida, mis taewasſe on tallele pandud, ja mis ommal aial peab

antama neile, kes sedda tõe melega otsivad. (1 Peetr. 1, 4.) Lugege sedda isse minno ramatust, kui tahhate.

Kangelael. Olle agga sest wait, ja jätta meid rahhule omma ramatoga! — Ma küssin sind weel üksford, kas sa tahhad meiega taggasi pöördä, ehk mitte?

Ristiinnimenne. Ei ma lähhä mitte taggasi; sest ma ollen omma kät jo üksford adra külge pannud, ja ei tahha ellades ennä taggasi wadata.

Kangelael. Tulle siis seltsimees, tulle Pehme, lähhäme ilma temmata jälle koio! Nisuggusid hullopeaga innimesi leitakse küllalt; kui nende peas üks rummal mõtte on tousnud, siis arwawad isseennast targemad ollewad, kui keik muid innimesi.

Agga Pehme ütles: Urä te temma kōnnet ja nou mitte nenda alwaks ehk tühjaks, sest kui se peaks tõssi ollema, mis hea Ristiinnimenne rägib, siis on se warrandus, se õnnistus ja au, mis temma otsib, küi paljo parrem kui se, mis meil on, ja minnogi süddames on himmo tousnud, temmaga eddasi miina.

Kangelael. Mis sa rägib? Olled sinna ka meletumaks läinud? Minna ütlen sulle: tulle taggasi! Sest kes teab, misugguse eksituse te peäle sefinnane jölle mees sind sadab. Põra agga taggasi ja olle moistlik!

Ristiinnimenne. Ei mitte! Waid tulle sinna isse ka omma seltsimehe Pehmega minno

teed eddasi kaima, ja ussu, et sedda õnnistust tõeste woib kätte sada, kennest minna ollen rakinud. Kui teie mind ei ussu, siis lugege sedda ramatut; sest tõesti, keik, mis se ramato sees on kirjotud, se on ka kinnitud selle werrega, kes sedda on teinud. (Ebr. 9, 17. 20.)

Pehme. Kule Kangelael, minna mõttan ette, omma armsa küllamehhega eddasi miina; agga minno armas sõbber Ristiinnimenne, kas sinna ka diete tead õiget teed senna õnne paika?

Ristiinnimenne. Üks tõssine mees, kelle nimmi Ewangelist, juhhatas mind ühhe kitsa wärrawa pole, seält hakkab se õige te.

Pehme. Lääki siis eddasi, seltsimees! Sa nenda läksid nemmad teine teisega.

Kangelael. Sa minna mõttan jälle omma maia pole miina, ja ei tahha mitte nisugguste seltsis kaima, kes nenda omma mele ja moistuse polest on seggaseks läinud. Nenda läks siis Kangelael taggasi, agga Ristiinnimenne ja Pehme läksid eddasi wärrawa pole. Te peäl ütles Ristiinnimenne: Armas Pehme, ma rõmustan wägga, et sinna olled minnoga tulnud. Oh kui Kangelael teaks weelgi seltsinnatsel ommal päwal, mis temma rahhule tarwis lähhäb! Agga nüüd on se temma silma eest warjule pandud. (Luk. 19, 42.)

Pehme. Sest et meie nüüd üksi olleme, siis juttusta mulle, mis warra ja õnnistus se on, mis meie otsime, ja kuidä meie sedda woime kätte sada?

Ristiinnimenne. Minna woin sedda kül parreminne ommas süddames tunda, kui suga sest råkida; agga et sinnul ni suur himmo on sest arro sada, siis tahhan minna sulle ommast ramatust ette luggeda.

Pehme. Kas sinno ramato õppetust on ka tõdde?

Ristiinnimenne. Jah, se on tõest tõdde! sest se on tulnud selle kääst, kes ei woi ialgi waltetada. Dsego Temma isse ütleb: „Saewas ja Ma lähhawad hukka, agga minno kannad ei lähhä mitte hukka.“ (Matt. 24, 35.)

Pehme. Hea kül, misuggused on siis need warrandused ja õnnistused?

Ristiinnimenne. Üks iggawenne riik, iggawenne rõõm, ja iggawenne au on meie pärris oõsa, — üht ello antakse meile, kus meie iggawest õnnistust peame tundma, (Matt. 25, 34.) — üht õnnistust, mis film ei olle näinud, ja kõrw ei olle kuulnud, ja innimesse süddamesse ei olle touõnud; sedda on Jummal walmistand neile, kes Sedda armastawad. (1 Kor. 2, 9.)

Pehme. Dh se on wägga hea! ütles, mis weel?

Ristiinnimenne. Seäl antakse meile au kromi ja riidid, kelle sees meie peame paistma, kui päike, omma Jõsa kunningrikis. (Matt. 13, 43.)

Pehme. Dh se on wägga armas! ütles, mis weel?

Ristiinnimenne. Jummal tahhab seäl ärrapühkida keik weepisõarad meie filmist, sest surma ei pea seäl ennam ollema, egga leinamist, egga kiskendamist, egga waewa ei pea ennam ollema. (Jlm. 21, 4.)

Pehme. Ja misuggusid selftimehhi ja sõbro leiame seäl?

Ristiinnimenne. Seäl peame Serawide ja Kerubide jures ollema, ja mitme tuhhande ingli ja nende õnsa hingede selfis, kes enne meid sedda teed senna on läinud. Seäl olleme ühhes nendega, kes pühhad ja armastussega täidetud, ja kääme ühhes nendega Jummalale palle walguõses, ja seisame Temma ees iggawesse rahho sees. Seäl same ka usõ-wanne-mad nähha nende kuldõronidega, pühhad neitsid omma kanlettega ja need pühhad usõ- ja werretunnistajad ehk martirid, kes Jõsanda nimme pärrast mailma lastest said lõhki sagitud, ehk tullega ärrapõlletud, ehk metsalistete heidetud ja neist lõhkistud, ja ärramurtud, ehk järwede ja merrede sisse heidetud ja ärraupputud. (Jes. 6, 2. Ebr. 12, 22—24. Jlm. 5, 11. — p. 4, 4. — p. 14, 1—5. — Ebr. 11, 33—40.) Need keik ellawad seäl lõpmatta õnnistusse ja au sees, ja ei surre ialgi ennam ärra. Sest ehk kül nende hinge maia, se mullane hone, on mahhakistud, siiski on neil üks elloõsse Jummalale kääst, üks hone,

mis ei olle kättega tehtud, ja on iggawenne taewaš. (2 Korint. 5, 1.)

Pehme. Jubba needfinnatſed ſannumed on minno ſüddant ſure rõmoga taitnud; agga ütles: kuidas ſame neid ašjo iſi kätte?

Kiſtiinnimenne. Se taewa kunningas ja Iſſand on ſedda keiſ ſelle ramato ſiſe laſt nud ülleſpanna, meile juhhatamiſſeks. Agga üllem ašſi on ſe, et Temma hea melega igga ühte omma riki tahhab wašto wotta ja igga ühhele ſedda õnniſtuſt ilma anda, keš agga tõſſiſe ja kindla melega ſedda himmuſtab ja otfani ſedda teed kâib, miš meid juhhatakſe. (Iſlm. 22, 17.)

Pehme. Oh kui armaš on ſe luggu kuulda! Sepârraſt lâkſi ſiis ušſinaſte ſenna pole.

Kiſtiinnimenne. Ei woi minna weel mitte ni ušſinaſte kâia, kui ma tahhakſin, ſe koorma pârraſt, miš mo ſelja peâl on.

Nenda eddaſi miſneš, joudſid nemmad ühhe rabba ſoo jure; ja et ſedda ôiete tâhhele ei pannud, egga ôiete enneſe ette ei waatnud, ſiis waufid mollemad ſoo mudda ſiſe. Selle ſoo nimmi on argdušſe rabba. Siin ſaid nemmad muddaſt otfego kaetud ja wâgga waewa tud, ja Kiſtiinnimenne haffaš omma koormaga iſſa ſüggawamiane ſiſe wauma.

Pehme ütles nüüd: Kiſtiinnimenne, kuhho olled ſa nüüd juhtunud?

Kiſtiinnimenne waſtaš: Tõdeſt minna ei tea

ſedda mitte. Sedda kuuldeš ſai Pehme wâgga kurjaſ, ja tâiſ tulliſt wiha kiſſendaš temma Kiſtiinnimeſe wašto, ja ütles: On ſe ſe suur rõom ja iggawenne õnniſtuš, miš ſinna mo wašto kiitſid? Ea jölle lobbifeja! Kui jubba te haffatuš ni hirmuš on, miš ſiis weel lota, enne kui meie ſedda teed lõppetame? Kui ma ſiit weel elloga peâſen, ſiis ſowin rõmoga ſulle ükſi omma iggaweſe õnniſtuſe paika. Nenda râtideš haffaš Pehme keigeſt wâeſt ſeâl rabba mudda auguſt wâlja ronnima, ja kui ta wâlja olli ſanud, ruttas temma omma koia pole, âr rarikmiſe liſina taggaſi; ja Kiſtiinnimenne ei ſanud tedda ſeſt aiaſt mitte ennam nâhha.

Kiſtiinnimenne olli nüüd ükſi ja tõſtiſ ſelle ſure hâdda ſeēš omma ſilmi ülleš kiſſa wârrawa ja ſelle walguſe pole, miš ſeâl paistiſ. Kûl ta kaſtuš eſſite, ka keigeſt wâeſt ſenna pole ronnida, agga temma nâggi ſeddamaid, et ta joud ei annud ſeâl rabbat lâbbi ſada, ſe koorma pârraſt, miš temma ſelgaš olli. Kui temma nüüd ôhkaš omma waewa ſeēš, ſiis juhtuš temma jure ükš woôraš, ſelle nimmi olli Abbimeēš. Seſamma kûſſiſ t mma kâeſt, miš ſinna ſiin teed?

Kiſtiinnimenne waſtaš: Ükš meeš, nimmega Ewangeliſt, juhhatas mind ſe kiſſa wârrawa pole, et ma woikſin tullewa wiha eſt ârra pōggeneda; ja kui ma ſenna pole olin minne maš, ſattufin minna kōggemata ſelle rabba ſiſe.

Abbimees. Miks sa ei olle parrem nende jälgede peäle waatnud, kes sinno eel sedda teed käinud? (Matt. 7, 7. 8. Joan. 14, 6.)

Ristiinnimenne. Kartus sai nenda minno peäle woimust, et minna ennam ei teadnud, kuhho miina, ja nenda kuskusin minna seia sisse. — Abbimees pakkus, nüüd temmale kät ja tombas tedda pea wälja kõwwa Ma peäle ja käs kis tedda ebdasi miina neid jälgi möda, mis temma nüüd ennese ees wois näha.

Se wahhe olli Pehme koddoo joudnud; ja temma naabred tullid temma jure, tedda wata. Ühhed kiitsid temma taggasi tullemist, ja ütlesid tedda moistlikko ja targa mehhe ollwad; teised sõimasid tedda jõledaks ja seggasid mehheks, et temma Ristiinnimesega nisugust teadmata ja waewalist teed hakkand käima; agga monningad naersid tedda ja ütlesid: Tõest, olleksime meie Ristiinnimesega sedda teed hakanud käima, siis ei olleks meie mitte selle tühja waewa pärrast ümber pöörnud, egga ennast naeruks teinud. Nenda istus Pehme esmalt pahha melega nende seas; agga kui ta wimaks jälle julgeks sai, siis jätsid nemmad tedda rahhule, ja hakkasid keit Ristiinnimest naerma ja teotama.

3. Peatük.

Mi mitto kui kässo teggudest on, need on needmisest al.

(Kal. 3, 10.)

Kui nüüd Ristiinnimenne üksipäinis omma teed taewa liina pole ebdasi läks, näggi temma ülle wälja ühhe innimese ennese wasto tullerwad. Sesamma olli üks wägga auustud mees, nimmega Mailmatark, ja temma ello asse olli ka ärrariikmisse liinas, lihhalikko tarkusse ulitsas. Mailmatark olli Ristiinnimese ärraminnemist kuulda sanud, ja kui ta nüüd temma waewalisest käimisest ja õhkamisest näggi, et temma kül sesamma Ristiinnimenne wois olla, kes hilja aia eest ärrariikmisse liinast olli ärrapöggunud, siis ütles

Mailmatark: Kuhho sa lähhäd, armas sõbber? Kui kaugele mõtled sa ennast omma koormaga ebdasi sawad?

Ristiinnimenne. Jah tõest, minno koorm on kül räkimatta raske, ni raske, kui ial ühhe innimese koorm on olnud; agga ma himmistan sest lahti sada; ja sellepärrast ruttan ma kitsa wärrawa pole.

Mailmatark. On's sinnul weel naest ja lapsi?

Ristiinnimenne. Jah on, agga minna ei woi nende pärrast mitte ennam taggasi jada;

ma ollen, otsego ep ollek mul neid mitte.
(1 Kor. 7, 29.)

Mailmatark. Kas sa tahhad minno nouandmist kuulda?

Ristiinnimenne. Misk mitte, kui se agga hea on.

Mailmatark. Minna annan sulle sedda nou, et sa wiwimatta isse sest koormast ennast lahti teed; enne sedda ei woi sa rahho leida, egga neist andidest römustada, misga sind Summal on õnnistanud.

Ristiinnimenne. Seep se on, mis minna otsin. Minnul on kül wägga suur himmo, sest koormast lahti sada, agga minna isse ei joua ennast mitte sest lahiti tehha, ja meie Ma sees ei joua ka ei ükski mind sest koormast peasta. Sellepárrast ruttan ma kitsa wárrawa pole.

Mailmatark. Ütle, kes on sind siis sedda teed juhhatanud?

Ristiinnimenne. Üks wägga aulik mees, nimmega Ewangelist.

Mailmatark. Árra wotta mitte sedda hullo nou, mis temma sulle annud, waid usso minno fanna sisse. Ep olle kül mitte willetamat ja raskemat teed keige mailma sees leida, kui se te on, mis temma sind juhhatanud. Minna náán ka, et argdusse rabba mudda márgid alles sinno külges. Sa tead isse, kui suurt waewa sa seal rabbas tunda saio, agga se on alles nende waewa hakkatus, kes sedda teed káiwad; sest párrast sedda ep olle selle te

peál muud leida, kui: kurbdust, wallo, ahhaastust, takkakiusamist, náлга, allastust, hádda, moõka, loukoere, lendawaid maddusi, pimmedust ja surma. Et sinna selle te waewa ja raskust weel öiete ei tea, siis wotta ikka wanna innimeste nou kuulda, ja árra lasse ennast mitte ühhe woõra ja teadmatta mehhe nou-andmisse lábbi hukkatusse sisse sata.

Ristiinnimenne. Se koorm, mis minno selja peál on, on minnule paljo raskem ja hirmsam kanda, kui keid se, mis sinna mulle praego olled nimmetand. Sepárrast tulgo kül minno peále, mis tahhes; keid sedda tahhan árrakanda, kui ma agga sest koormast woin lahti sada.

Mailmatark. Millal sa sedda koorma keige esite tunda said?

Ristiinnimenne. Siis, kui ma sedda ramatut hakkasin luggema, mis minno káes on.

Mailmatark. Sedda ma arwasin; — ful on kül sesamma járg ka, kui teistel nõdra melega innimestel, kes nisugguste teadmatta asjade járrele uriwad, mis ülle nende moistusse káiwad, ja wimaks láhháb nende meel seggaseks.

Ristiinnimenne. Minna tean kül, mis ma otsin ja püan: ma himmustan lahiti sada ommast raskest koormast.

Mailmatark. Agga miskipárrast himmustad ja otsid sinna nisugguse waewalisise te peál ommast koormast lahti sada? Minna woin sind kül õppetada, kuidas sinna ilma sure waewata

sest lahti saad, ja peälegi weel julgust, rahho ja sõbrust leiad.

Ristiinnimenne. Kui sa sedda tead, siis rāgi mulle omma sallajat tarkust üles.

Mailmatark. Wata, seält wäljaspidise waggadusse liinast, kaks wersta maad ellab üks isfand, nimmega Kässoõppetus; sesamma on üks wägga tark ja auustud mees, ja temma moistab nisuggusest koormast lahti peasta, kui sinnul on, ja ta woib ka neid terweks tehha, kes jubba mele ja moistusse polest püsut nõdraks läinud. Minne agga nüüd wiimatta temma jure, kül temma sind pea aitab. Kui sinna temma ennesega mitte ei peaks kōkko juhuma, küllab siis ommetigi temma poeg Kus-
(Ellowiis*) koddo on, sesamma on üks hea ja armsa wiisiga noormees, ja on selle asja polest nisamma tark, kui temma isfagi; seäl woid sa ommast koormast lahti sada. Ja kui sul ennam himmo ei olle ärarikmisse liina taggasi minna, (sedda nou ei fida minna sulle mitte,) siis woid sinna ommetigi omma naest

*) Selle ärakeelbud teega ei sa ausa ello wiisi kōgoni mitte ärakeelbud, sest aus ello wiis ehk wägga ja jummalakartlik ello peab digest usust sündima; agga kes arwab kässoõppemise läbbi õnaks sawad, kes wäljaspidise waggadusse ja ausa ellowiisiga rahhul on, ja arwab: pattuspõõrmist ja uut sündimist polle ennam tarwis, se on eksitusse te peäl, sest Kalat. 5, 4. seisab: Teie ollete Kristusesest lahti sanud, kes teie kässo läbbi tahhate digeks sada; teie ollete armust äraralangenud.

ja lapsi entese jure lasta tulla; seäl wäljaspidise waggadusse liinast seiswad praega monningad ello maiad tühjad, ja sa woid neist ühe parraja hinna eest ennesele osta. Ka toidus on seäl hea, ja alwa hinna eest sada. Ja mis sinno ello seäl weel armsamaks teeb, on se, et ka sinno tublid naabred sind wõtwad aiustada.

Ristiinnimenne hakkas peagi sedda nou heaks armama ja küsis: Kust te lähhab se ausa mehhe maia pole, kes sedda keik mo kätte murretseb?

Mailmatark. Kas sa nääd, kus se kõrge mäggi on, senna minne otsekohhe, ja esimenne maia, mis siit mifines mae kaldal peäl seisab, on temma maia. Seddamaid jättis Ristiinnimenne sedda teed mähha, mis kitsa warrawa pole lähhab, ja hakkas Kässoõppetusse maia põle minnema, et temma seäl ni pea kui wiimalik ommast raskest koormast woiks lahti sada. — Agga sedda liggemale temma mae jure jõudis, sedda kõrgem näitis se mäggi temmale ollewad. Kui temma wiimaks sest mäest hakkas ülesminnema Kässoõppetusse maia pole, siis rippusid ni hirmsad sured kaljo rüngad selle mae kaldast üle te, et mees ennam ei julgenud eddasi minna, sest ta kartis, et kaljud piddid temma peäle langema. Itta raskemaks olli temmale nüüd ka se koorm selja peäl läinud, ka sured tulle legid rousid seält mäest, ja üks heäl hüdis: Ärranetud on iggati, kes

ei ja keikide fiske, mis on kirjotud kässo ramatusse, et ta sedda keik peab teggema. (Kal. 3, 10.) Sest kohkus Ristiinnimenne wägga ärra, ta hakkas nüüd surma kartusse pärrast higgistama ja wärrisema, ja kahhetse wägga, et temma Mailmatarga nouandmisje läbbi ennast sest õige ello teest lastnud kõrwale pöördä. Agga wata, sesamma sure kurbdusse ja surma ahhastusse sees näggi temma Ewangelisti ennese jure tullemad ja häbbenes wägga tedda nähhes. Ewangelist watas otsego wiibase ja ahwardaja näoga Ristiinnimesse peäle ja ütles temma wasto: Mis sinna siin teed? Mikspärrast olled sinna sedda ello teed ni pea mahha jätnud? Wärristes seisis Ristiinnimenne temma ees ja ei woinud selle peäle ei sannagi lausta.

Ewangelist ütles temma wasto: Kes ussust õige on, se peab ellama; ja kui fegi ärratagganeb, siis ei olle minno hingel temmast mehehead. (Ebr. 10, 38.) Sinna olled ärratagganeid, — sinna olled keige kõrgen: ässanda armo-nou ärrapõlganud! — Selle peäle niikutas Ristiinnimenne ommad põlweid; õhkades ja taewa pole wadates hüdis temma halleda heäleaga: Ässand, olle mulle waese pattusele armolinne! — Ewangelist wõttis nüüd temma käest kinni ja ütles ta wasto: Kes omma eksitust kahhetsedes ja wiikades, õiges uskus Ässanda jure tulleb ja temma käest

armo pallub, küs se leiab Temma käest pattude andeksandmist, ello ja õnnistust.

Need sannad andsid Ristiinnimessele jälle uut ello ja wägge. Wärristes tussis temma nüüd maast ülles ja Ewangelist õppetas tedda weel, üteldes: Sesinnane Mailmatark on üks eksitaja. Temma on sind se te peält, mis kitsa wärrawa pole sadab, eksitanud seia kõrwale minnema, agga Ässand ütleb: Minge sisse kitsast wärrawast, sest se wärraw on kitsas, ja se te on waewalinne, mis ello sisse wiib, ja pissut on neid, kes sedda leidwad. (Matt. 7, 13. 14.) Temma on sedda tarwist risti ja waewa sulle wiikaks ja hirmsaks teinud, mis sinna ommetigi suremaks rikkuseks pead armama, kui keik warra Ma peäl; (Ebr. 11, 25. 26.) sest se au Ässand ütleb: Kes minno jure tahhab tulla, se salgago isse ennast ärra, ja wõtko omma risti ennese peäle ja käigo minno järrel. Sest kes ial omma ello tahhab hoida, se kautab sedda ärra; agga kes ial omma ello ärrakautab minno ja armoõppetuse pärrast, se hoiab sedda. Kui fegi minno jure tulleb ja ei wiika (se on: kes ei pea alwemaks kui Mind) omma isä ja enna, ja naest ja lapsi, ja wende ja õdesid, sa weel peälegi omma ello, se ei woi mitte mo jünger olla. (Mark. 8, 34. 35. Luf. 14, 26. 27.) Sa wimaks on temma sind ühhe te peäle juhitanud, mis sind ärraneemisje ja iggawesse sur-

ma sisse sadab; sest et kässo teggudest ükski lihha ei imisteta temma ees õigeks; ja ni mitto kui kässo teggudest on, need on needmisse al; sest kirjotud on: Arranetud on iggaüks, kes ei ja teikide sisse, mis kirjotud on kässo ramatusse, et ta sedda teik peab teggema. (Rom. 3, 20. Kal. 3, 10.)

Ristiinnimenne ei julgenud esmalt mitte filmi ülestõsta; pärast küsis temma kartlikko südamega: Kas siis minnul ka veel loust? Kas võib minno pat sada andeks antud? — Ewangelist wastas: Sinno pat on kül wägga suur, ja sinna olled kahewõrra nuhtlust teninud: sest sinna olled sedda ello teed mahhajätud ja olled halkanud ärrakeeldud teed käima. Siiski pead sinna veel pattude andeksandmist leidma. Agga hoia ja ärra taggane nüüd ennam mitte, et sinna hukka ei sa omma te peäl; sest Temma wihha süttib pea põllema. (Paul. 2, 12.)

Kui nüüd Ristiinnimesest se kindel nou oli nähha, et ta jälle kitsa warrawa pole tahtis taggasi minna, siis hakkas Ewangelist Ristiinnimesse ümber kaela, andis temmale armasussegaga suud, ja rõõmsa näoga temma peäle wadates, õnnistas temma tedda. Ta hakkas nüüd kohhe kässo-needmisse te peält kitsa warrawa pole taggasi ruttama, ja et temma kelligiga sanna ei rākinud, kes temmale te peäl wasto tullid, siis joudis temma ka pea kitsa

warrawa ette. Sest sennane warraw ep olle mitte kangel, agga piisut innimesse lähhawad otsekohhe selle peäle.

4. Peatük.

Keik mis Jēsa minnule annab, se tulles minno jure, ja kes minno jure tulles, iedda ei tahha ma mitte wājalükkada.

(Joan. 6, 37.)

Kitsa warrawa peäle ollid need sannad kirjotud: Palluge, siis peab teile antama; otsige, siis peate teie leidma; kopputage, siis peab teile lahti tehtama. (Matt. 7, 7.) Kui Ristiinnimenne neid sai luggenud, siis kopputas ta mitto korda warrawa külge, ja ütles ommas südamis: Kas se au Jēsand peaks mulle veel omma armo uft lahti teggema? Kas ta peaks veel mind wastepanniat, mind pōrgo tulle wāart pattust sisse lastma? — Oh kui Temma mulle waesele koormatud pattusele veel sedda suurt armo wōttab näidata, siis tahhan minna iggaweste Temma suurt hallastust kita! — Nüüd tulli warrawa tagga se warrawa-waht, üks au-wāart mees, nimmega lõbbus-meel, sēsamma hūdis: Kes seäl on?

Ristiinnimenne wastas: Üks waene koormatud pattune! Minna tullen ärrarikmisse linnast ja lähhan Sioni wāe pole, et ma tulles wihha eest saaksin pōggeneda. Se te senna

pole peab sest kitsast wärrawast läbbi minnema, ja sellepärast pallun minna, et sa mulle lahti teed ja mind läbbi lasfed.

Lõbbusmeel. „Wägga hea melega,“ ja temma teggi sebdamaid wärrawa lahti ja kiskus Kristiinnimest sure ruttoga kätpidi sisse. Sedda teggi ta sepärast, et piisut maad wärrawa kõrwas on Sadana liina-pea, seält lasfeb temma tulliste nooltega nende peäle, kes wärrawast tahtwad läbbi minna, et temma neid weel enne woiks tappa, enne kui nemmad wärrawast läbbi jõudwad ja temma rigist peäsewad.

Kristiinnimenne ütles: Rõõm ja wärriseminne täidab minno süddant, — sedda suurt armo ei olle ma mitte teninud, sest minna olin jubba ütsford Jäsandast ärratagganenud. Tõest, Jäsand on wägga armolinne, sest kui ma kässoõppetusse mäe al seisin ja jubba surma otasin tulleswad, siis läkkitas Temma Ewangelisti mo jure, ja nüüd on mulle kõlwatumale ello wärraw lahti tehtud. Se wärrawa-waht Lõbbusmeel ütles: Jah, Jäsand on kül armolinne; kes Temma jure tulles, sedda ei tahha Ta mitte wäljalükkada, (Joan. 6, 37.) olgo temma ka keige suremat patto teinud! — Agga nüüd annan minna sulle sedda nou, et sa sedda kitsast teed läid, mis sinna siin ennese ees nääd; sesamma te on seätud Prohwetide, Kristusse ja Temma Apostide läbbi.

Kristiinnimenne. Kas pöörwad selle kitsa

te peält ka monningad arrud kõrwale, mis te kääiat woiksid eksitada?

Wärrawa-waht Lõbbusmeel. Jah, äkkitselt pöörwad allapole monningad te-arrud kõrwale, agga need on kõrwerad ja laiad; agga sinna minne otse eddasi sedda ühte kitsast teed, se on se õige.

Kristiinnimenne. Kas pean ma sedda koorma weel kaua kandma? Wärrawa-waht Lõbbusmeel wastas temmale sure armastusfega ja ütles: Kannata agga weel nattokesse, — pea tulles sa ühte paika, kus se koorm ilma sinno abbita sinnust ärrawoetakse. Agga enne kui se sünnib, tulles sinna Selletaja maia jure, sesamma wõttab sulle wägga kallid asjo näidata ja selletada. — Tännollikko süddamega jättis Kristiinnimenne sedda head wärrawa-wahti Jummalaga ja läks omma teed otsekohhe eddasi Selletaja maia pole.

5. Peatük.

Agga se Trööstia, se pühha Waim, sedda Minno Jäsa tahhab läkkitada Minno nimmel, sesamma peab teid õppetama keik; ja teie mele tulletama keik, mis Minna teile ollen üttelnud.

(Joan. 16, 26.)

Kui nüüd Kristiinnimenne Selletaja maia jure olli jõudnud, siis tuli Selletaja armastus-

sega temma wasto, wöttis tedda wägga söbralikkul ja armsal kombel wasto ja ilmutas temmale diget usko ja Jummalä rigi sallajaid asjo. — Keige essite näitis temma ühhe pildi, mis seine külges naela otsas rippus. Sesamma pildi peäl olli üks tödsise näoga Jummalä sanna õppetaja nähha, selle pallest paistis otsego Jummalä armastus, temma silmad ollid taewa pole pöördud, temma ulede peäl olli tõe sanna kirjotud, ommas käes piddas temma Piibli-ramato, mailm olli temma selja tagga, ja üks kuld kroon olli rippumas ülle temma Pea. Kui Kristiinnimenne sedda nähha sai, siis küsis ta: Mis se pilt tähendab? Selletaja wastas: Mi mitto eksitajat on Ma peäl ja ni mitto hinge sawad neist eksitud. Hoia ennast nende libbeda sannade eest. Eiin naad sa pildi peäl malitud ühhe trui armo-õppetuse tunnistaja, ühhe õppetaja, kes iggawesse ello semet külwab. Omma Issandat tenides, põlgab ta mailma ärra keige kureja himmudega; temmal on se kindel lotus, et Issand üllewel taewas aukroniga tedda wöttab ehitada. Nisugguse tödsise Jummalä sanna tunnistaja juhhatamist wotta ikka süddamest wasto, agga eksitajatte libbedad keelt põlga ärra, sest need saatwad sind hukatusse sisse.

Pärast sedda satis Selletaja Kristiinnimest ühhe sure laia kambri sisse, mis täis tolmo olli, sest et se weel ial ei olnud puhhitud, ja kutsus ühhe mehhe senna ja andis temmale

käske, sedda puhtaks puhkida. Kui mees kambrit hakkas puhkima, siis tousis ni paks tolmmaast laeni üles, et piddi Kristiinnimest pea ärra lämmatama. Nüüd käsks Selletaja üht neitsit wet sisse tua ja pörrandat weega kasta; ja ni pea kui sedda olli tehtud, panni wessi suurt tolmo kinni, ja sedda kambrit wois nüüd heästi puhkida ja puhtaks tehha.

Kristiinnimenne küsis: Mis se luggu tähendab?

Selletaja wastas: Se kambri tähendab innimesse süddant, mis weel armoõppetuse läbbi ei olle puhhitsetud. Se tolma on se pärris pat, se seestpiddine ärrarikminne, mis innimest rojaseks teeb ja ärra kautab. Se kes essite hakkas puhkima, on käsõõppetus, teine kes wet tõi ja sedda pörrandat nisutas, se on Ewangeliium ehk armoõppetus. Nenda kui esimesse puhkimisse läbbi paks tolma agga maast laeni hakkas üllestouma, et kambri ei woinud sest puhtaks sada, nenda teeb ka käsõsanna, sest sesamma ei puhhasta mitte süddant pattust, waid teeb patto ellawaks ja wäggewaks. (Rom. 7, 9.) Käst sadab kül patto tundmist, agga ei anna mitte wägge, patto ärrawoita ja kautada. — Agga otse kui se neitsit sedda kambrit essite weega märjaks teggi, ja pärrast sedda puhkis, nenda woib ka üksnes siis südda patto wallitsusest lahti ja puhhitsetud sada, kui Ewangeliium ehk armoõppetus süddamesse tulleb ja käsõ ärraneedmist waigistab. Südda saab

siis usko läbbi puhtaks tehtud ja aukuningas woib siis seäl sees ello-asjet tehha. (Joan. 15. 3. Ap. Teg. 15, 9. Rom. 1, 16.)

Pärast sedda wiis Selletaja Ristiinnimest ühhe teise tuppä, kus kaks last ollid. Ühhe nimmi olli Himmo, teise nimme olli Kannatus. Himmo olli wägga kannatamatta, rahhota ja nurriseja, agga Kannatus olli wägga rahholinne ja löbbus. Nendesinnaste laste kasmataja olli mollematte lastele kallid annid tootanud, mis nemmad teise aasta hakkatuses piddid kätte sama. Himmo ei tahtnud mitte andide peäle odata, waid tahtis neid seddamaid kätte sada; agga Kannatus otis neid rõmoga. Kui nüüd Ristiinnimenne laste peäle watis, tulli üks mees sisse, ja tõi Himmule hulk kallid asjo. Himmo sirutas sure ruttoga kät nende järrele wälja ja naeris omma seltsimeest, et temma weel ühtegi ei saand. Agga lühikesse aia pärast kaddusid keil need asjad ärra. Ristiinnimenne küsis jälle: Mis se luggu tähhendab? Selletaja wastas: Dise kui Himmo tulles aia asjo ei tahha odata, nenda tewad ka mailma lapsed. Kui nemmad tulles ello õnnistusest suurt luggu ei pea, siis pallu sinna ennesel õiget tarkust, õiget usko ja kannatust ja ota rõõmsa ja kindla melega Jummal näggematta armoandid, sest nähtawad asjad on aialikkud, agga näggematta asjad on iggawessed. (2 Kor. 4, 18.)

Pärast sedda wiis Selletaja Ristiinnimest

weel ühhe teise tuppä, kus müri kõrmas tulle asfeme peäl tulli põlles; sedda tuld tahtis üks musta näoga mees weega kustutada, agga se tõi ei lainud temmale mitte korda, sest tulli hakkas aega möda ifka wallusaminne põlema.

Ristiinnimenne küsis: Mis se tähendab?

Selletaja ütles: Se tulli tähendab Isanda armo tööd innimesse süddames, mis kurri waenlane kül puab ärra kustutada ja kautada; agga kust se tulles, et temma nou ja joud ei hakka peäle, sedda tahhan ma sulle nüüd näidata. Nende saanadega wiis Selletaja Ristiinnimest sesamma müri tahha, seäl näggi ta ühhe armsa ja walge näoga mehhe seiswad, kes ilma wahheta, agga siiski sallaja, olli tulle sisse wallas.

Ristiinnimenne. Mis se tähendab?

Selletaja. Se tähendab Kristust, kes ühte puhko omma armo õlliga usko ja waimoello illespeab, keige kurrati nou ja ettewõtmisse wasto. Agga et sinna olled tedda näinud sallaja müri tagga seiswad ja seält näggematta kombel olli tulle sisse wallawad, se tähendab esiteks, et Temma armo tööd innimesse süddames ükski ei woi nähha egga moista. Sest tulles, et saggedaiste uskikkud hinged Jummal sama kuulmisse jures, palweteggemisse ja waimolikko woitlemisse sees suurt ussojulgust ja ni õnnist jummalikko rahho süddames tunda sawad, et nemmad sedda ei woi illes-

rätkida, egga ärramoista. (Wil. 4, 7. Rom. 8, 26.) Teiseks tähhendab se luggu, et usklikkud wahhest kiusatusse aial ennast arwawad Dnnis-
teggiaft mahha jätud ollewad, ja ommetigi seis-
jab Temma näggematta wiisil nende liggi ja
aitab neid eddasi.

Siit wiis Selletaja Kristiinnimest ühhe sure
ja armsa laggeda Ma kohto, kus üks wägga
suur kunninglik au-kodda seisis; selle kunning-
likko au-koia harja peäl nähti nori mehhi ja
neitsisi kuld riettega eddasi ja taggasi käiwad.
Sefinnatse koia ette olli suur hulk innimesi
koko tulnud; need pannid kül sedda kunning-
likko koia au immeks, agga ei julgenud mitte
sisse miina, sest se kunninglikko au koia ukse
ees seisis wäe hulk, sõariistadega ehitud, ja
ahwardas iggaühte mahha lüa, kes julgeks ukse
liggi astuda. Agga wärrawa kõrwas istus
üks mees laua tagga, nende nimmed üleskirjo-
tamas, kes woiteldes sest wäe hulgaft tahtsid
läbbi tungida, ja kunninglikko au koia ukseft
sisse miina. Hulk aega läks möda, ja weel
ei julgenud ei ükski neist, kes seal seisid, koia
liggi tulla. Wimaiks tuli sure ruttoga üks
sõariistadega ehitud wahwa mees kirjotaja jure
ja ütles temmale: Panne nüüd minno nimmi
ülles. Siis panni temma raudkübbara pähhä,
tombas omma mooga wälja, läks julgeste se
wäe hulga peäle ja raius ühhe ja teise pole ja
hawas neid, kes temma wasto hakkasid. Ja
et ta kül isse ka monda hawa sai, süski ei

holinud temma sest, waid raius ifka wägge-
waminne omma waenlaste peäle, ja nenda kib-
bedaste woiteldes, tungis ta wimaiks sest wäe
hulgaft läbbi. Agga kui ta kunninglikko koia
ukse ette olli joudnud, wata, siis kuuldi üht
armast laulo-heält kunninglikko koia seest ja
harja peält, se ütles:

Tulle sisse, astu seia,
Taewa rigi au on leida!
Löppend on so woitleminne,
Hakkab nüüd so õiskaminne,
Rööm ja rahho iggawenne.
Mis sa otsind, sedda leia,
Tulle sisse, astu seia!

Temma läks nüüd sisse, ja seddamaid fai
temma kuld riettega ehitud.

Kristiinnimenne hüdus röömsa heälega ja
ütles: Kül ma sedda tähhendamisse sanna
moistan! Lasse mind agga nüüd eddasi miina!

Selletaja ütles: Ma tahhan sinnule weel
ennam näidata. Ja temma wiis tedda ühhe
pimmeda wangi hone sisse, seal olli üks inni-
menne maas istumas, jallad raudas, ja südda
wägga kurb. Omma silmi mahha lües ja käed
risti pannes, õiskas temma ni raskest, naggo
tahhaks ta südda lõhkeda.

Kristiinnimenne. Mis se halle luggu
tähhendab?

Selletaja. Küski isse selle mehhe käest,
kes temma on.

Kistiinnimenne ütles nüüd selle Wangi wasto: Kes sinna oll.d?

Wang. Minna ollen se, mis minna enne mitte ei olle olnud.

Kistiinnimenne. Mis sinna siis enne ollid?

Wang. Minna olin enne se ja teiste melest wiisiparralinne ja armas Kristusse tunnistaja; ma armasin ennast kõlbawad kül ollewad taewa liinale, ja se mõtte teggi minno süddamele suurt rõmo.

Kistiinnimenne. Ja mis sul siis nüüd on?

Wang. Mul ep olle rahho egga rõmo. Minna ollen ni wägga rahhoto ja rõmoto ja ilma lotusfeta kui se, kes pimmedas wangi hõnes kinni on. Kartus, ahvastus ja meeläräheitminne waewawad ja pinawad mind ühtepuhko, ja peawad mind ni kõrwaste kinni, kui se wangi hõne ja need raud ahhelad. Oh minna waene, minna õnneto, minna ei woi ennast lahti sada, oh minna ei woi ennast pääseda!

Kistiinnimenne. Ütle, kuidas sinna se wangi põlwe sisse olled juhtunud?

Wang. Minna jätsin mahha walwamist ja palweteggemist; — minna jätsin mahha, patta himmude wasto woitelda; minna teggin patta Summala sanna walgust ja Summala armo tundes; minna ollen pühha Waimo kurbastanud, ja Temma on minnust lahkunud; minna ollen kurratit katsunud, ja temma on minno jure tulnud; minna ollen Summalat wihhastanud, ja Temma on mind mahhajätnud; — minno südda on kowwaks läinud ja minna ei leia se

surma tõbbe pärrast ühtegi wägge, omma meelt äiete parrandada.

Kistiinnimenne põris nüüd filmad Selletaja po'e ja küsis temmalt: Kas sefuggu õnetuma hingele ühtegi lotust enam ei olle, sest hirmsast häddast ärrapääseda? Selletaja wastas: Küssi sedda temma ennese käest.

Kistiinnimenne põris nüüd jälle selle wangi pole ja küsis temmalt: Kas sinna siis sefinnatse meeläräheitmisse ja wangi hõnesse pead iggaweste jama? Kas sinnul siis ehnam ühtegi lotust ei olle, sestaminnast lahti sada?

Wang. Ei sedda lotust ep olle minnul mitte!

Kistiinnimenne. Miks pärrast mitte? Kas Summala, se kõige kõrgema Poeg ei olle armolinne?

Wang. Summala ainus Poeg on kül armolinne, agga minna ollen Sedda ueste risti lõnud ja Temma õigust põlganud, minna ollen Temma werd rojafeks pannud ja ollen armo Waimo teotanud. Minna ollen keik armo tootused tühjaks teinud, ja nüüd ei ja mulle mitte muud enam, kui „üks hirmus kofto ja tullise wiisha ootminne, mis mind wastopannijat peab ärratoma.“ (Ebr. 6, 4. 5. 6. p. 10, 26—29.) Kadduwatte patta himmude pärrast ollen ma omma õnnisteggiat ärtasalganud ja nüüd närrib minno waimo se us, mis ei sure; nüüd põlleb minno süddames se tulli, mis ei kustui.

Kistiinnimenne. Kas sa ei woi weelgi uskust Jssanda pole pöördä ja omma meelt parrandada?

Wang. Surma tund hakkab mulle pea kätte jõudma; nõdrus saab mo peale voimust; minno moistus ei anna mulle enam mitte selgeste mõttelda, keif hakkab mo ümberringi otsesõõ tummedaks minnema, minna ei sa enam öiete palwet teha, egga uskuda ja weel wáhhám omma süddant Kristusse náõ järrele uendada; ning pea, oh pea wiaксе mind Summala kóhto ette! — Selletaja ütles nüüd Kristiinimesse wasto: Arra unnusta sedda ialgi mitte arra, mis sinna siin olled náinud; selle õnnetama wangi hirmus hádda maenitsego sind lõpmatta!

Kristiinnimenne. Jah, se on kül se keige hirmsam hádda. Summal aitago mind walwada, ja palluda, ja andko mulle wágge, patto himmud arrasalgada! — Kas ma woin nüüd omma teed eddasi miina?

Selletaja. Weel ühte asja tahhan ma sulle náidata, siis woid sa omma teed eddasi miina. — Nende sannadega wiis Selletaja Kristiinnimest ühte lappa; kus üks mees wõdist tõiis ja wárristes hakkas ridesse pannema.

Kristiinnimenne. Miks párrast wárriseb se mees ni wágga?

Selletaja káskis sedda meest, et ta pidbi üllesrákima, mikspárrast temma ni wágga wárriseb, ja se mees ütles: Minna ollen üht hirmust und náinud. Taewas láks ni mustaks ja pimmedaks kui õ, siis súndis ni hirmus suur pikse müristaminne ja walgolõminne, mis kül enne ep olle kuulnud. Tuul aias pilwed wágga

rutto eddasi. Ákkiste hüdís pássuna heäl taewast, ja pilwedes náitis ennast Jõsand ja Temma ümberringi seisid taewa sõa-wáehulgad hiitgarwatte ehtedega, ja keif se taewas olli táis tulb, ja üks wágga kange heäl hüdís: Tõuske ülles, teie surnud, ja tulge kóhto ette! — Silmapilkmel lõhkusid kaljud lõhki, hauad láksid lahti ja surnud tõiisid hauast ülles. Mõnnin-gatte palledest olli úpris suur rõõm náha, ja nemmad watasid ülles taewa pole; teiste palledest olli suur hábbi ja ahhastus tunda, ja need watasid mahha Ma pole. Siis teggi Jõsand, kes pilwede peäl istus, úhhe ramato lahti ja káskis keif innimesi ennese ette tulla. Se suur wiimne kóhuus sai petud, ja sure heálega hüdís Jõsand omma inglíde wasto: „Kõgguge keif umrohto ja hagganad kótko, ja heitke neid tulle járwe!“ ja seddamaid láks se suur súggawus, kel ep olle pohja, minno jalge ees lahti, ja suits ja tulle sáed tõiisid hirmsa kárra- ja mürrinaga seált ülles. Ja ta hüdís Jõsand: „Keif niisõ kõgguge mo aita,“ — ja inglíd kandsid ni mitto hinge ülles pilwesse Jõsanda jure, agga mind játsid nemmad mahha. Ma tahtsin warjule miina Jõsanda palle eest, agga Jõsand watas ühtepuhko ja üksifilmi minno peále, keif mo pattud tullid mo mele ja waewasid mind, mo súddame tunnistus moistis mind hukka ja táitis mind hirmsa ahhastussega. Nenda árkasin minna nüüd ülles ommast unneft ja weel wárrisen minna sest ehmatusseft.

Et Ristiinnimenne se kord küi jo olli nâhha sanud, siis küs'si Selletaja temmast weel: Oled sa sedda keit ka öiete tâhhele pannud? Ristiinnimenne wastas: Ja ollen, ja se taidab mo süddant kartusse ja lotussega! Selletaja ütles: se on hea, katsu siis neid õppetusi öiete omma meles ja süddames piddada, et need sind kui astlad eddasi aiawad ello te peäl.

Ristiinnimenne jättis nüüd Selletajat tännolikko süddamega Jummalaga, ja Selletaja õnnistas tedda ja ütles: Se Trööstia, se pühha Waim, olgo iggal aial sinnoga ja saatko sind sedda teed möda, mis taewa liina wiib. Ristiinnimenne hakkas nüüd omma teed eddasi minnema ja laulis nenda:

Dh pühha Waim nüüd tulle sa,
Ja õiget teed mul juhjata,
Dh tulle rõmüstaja!
Mind Jesust tundma õppeta,
Et patto koormast peäseks ma,
Mul õiget usko anna.
Joua, Noua
Ennefele Süddant, mele,
Et siin lodan,
Sinno rõmüstamist otan!

6. Peatuf.

Käsko ots on Kristus, digusseks igga ühhele kes ussub.

(Rom. 10, 4.)

Siit sadik olli se kitsas te mollemilt poolt õnnistusse müridest warjatud. (Jes. 26, 1.)

Siiski ei woinud Ristiinnimenne mitte ilma wae-wata eddasi minna, sest et koorm alles weel temma seljas olli. Kui temma nenda waematud ja koormatud tüf maad sai eddasi ruttanud, wata siis joudis ta ühhe mäe peäle, seal seisis üks rist ja risti liggi olli üks haud nâhha. Kui nüüd Ristiinnimenne se risti jure tulli ja selle peäle uskus ülles watas, siis langes koorm temma seljast mahha. Suur rahho ja õnnistus täitis nüüd Ristiinnimesse süddant, — rõõmsa heälega hüdis ta: Temma on minnule rahho annud omma kannatamisse läbbi, ja ello omma surma läbbi! (Jes. 53.) Ristiinnimenne panni sedda taewalist rahho wägga immeks, mis nüüd temma süddamesse olli tulnud, — rist seisis temmal nüüd allati süddames ja meles, ning tanno- ja armastusse-pisfarad jooksid temma palle möda mahha. (Saf. 12, 10.) Temma läks nüüd ilmaräkimatta rõmo- ja õnnistusse tundmissega omma teed eddasi ja laulis sedda laulo:

1. Ei prugi ennam omma süüd
Kui rasket koormat kanda nüüd,
Kül temma kaua waewas mind:
Se werre hind
Mo lunnastusseks päästis mind.
2. Ma surren tanna pattule,
Ja ellan üksi sinnule,
So surm on ello teinud,
Ja kinkinud,
Ja taewa ukse awwanud.

3. Oh Jeesus Kristus, armwita,
Et woiksin hästi woitelba,
So Waimoga mind finnita,
Et minna ka

Woin so aukroni pärriida.

4. Siis tahhan minna iggawest
Sind pärrast fedda woitlemist
Seäl feigest jouust tännada
Ja lõpmatta
So au ka taewas kuluta.

Bibliotheca
universitatis
Dorpatensis

7. Peatuf.

Woitelge, et teie woiksite kitsast wärra-
wast sisse minna; sest paljo, ütlen min-
na teile, püüdwad sisse minna, ja ei
woi mitte.

(Luk. 13, 24.)

Kui Ristiinnimenne nenda omma teed eddasi
läks, tuli temma ühhe orgo; seäl näggi ta
kolm meest raskestes maggawad, ja neil ollid
rauad jalges. Ühhe nimmi olli Holetto, teine
olli Laišk, ja kolmanda nimmi Jssi-ennast-
täis. Ristiinnimenne astus nende jure ja hü-
dis sure heälega: Tõuske ütles! teie ollere
nende sarnatsed, „kes kange tule aial kess merre
peäl, ehk pelepu ladwas maggawad.“ (Spp.
Sann. 23, 34.) Tõuske ütles! „sest teie waen-
lane, kurrat, käib ümber kui mõiraja loukoer,
ja otsib, fedda temma woiks ärraneelda.“ (1 Peetr.

5, 8.) Sepärrast tõuske ütles ja ruttage siit
ärä.

Nende sannade peäle teggid mehhed ommad
unnised filmad lahti, ja Holetto ütles: Minna
ei nä ühtegi hädda! Laišk ütles: Lasse, ma
hingan weel nattoke aega! ja Jssiennast-
täis rakis uhkussega nenda: Iggaüks peab
isseenese eest murret kandma; mis sinnul mei-
tega asja? küllab meie mehhed korda same!
Ja nenda uinusid nemmad jälle maggama.
Agga Ristiinnimenne olli kurb selle hirmsa
holetusse pärrast, ja läks omma teed eddasi.

Siis näggi temma kaks meest, need astusid
pahhemalt polelt ülle müri ja tullid temma jure.
Ühhe nimmi olli Wäljastpiddi-wagga,
teise nimmi Sallalik. Ristiinnimenne küsis
neilt ja ütles: Kust teie tullete, ja kuhho teie
lähhäte? Nemmad wastasid: Meie olleme Elo-
kõrgusse maal sündinud ja lähhame nüüd
kitusse ja au-püüdmisses pärrast Sioni mäele.

Ristiinnimenne. Mikspärrast teie ep
olle kitsast wärrawast läbbi tulnud? Kas polle
Jefanda käsk ja sanna se: „Kes ei lähhä uksest
sisse, waid astub maialt sisse, se on warras
ja rõwel.“ (Joan. 10, 1.)

Nemmad wastasio: Keif meie Ma-rahwas
armawad fedda teed, mis kitsast wärrawast
läbbi käib, wagga kõwweraks ja pittaks, ja
sepärrast wõttame meie keif fedda lühhemat teed
käia — siit ülle müri.

Ristiinnimenne. Kui teie nenda Jsi-

sanda kässo wästo tete, kas teie siis ei karda
Temma kättemaksimisse wiha.

Nemmad wastasid: Polle sul tarwis selle
pärast karta! Meie teme nenda omma wanne-
matte wiisi järrel, ja meie woime sedda mitme
tunnistusega kinnitada, et jubba ennam tuhhat
aastat meie Ma rahwas sedda teed on käinud.

Ristiinnimenne. Kas teie siis ka kohto
päwal nisugguse tühja wabbandamisega armate
peäsewad? Kas siis wanna wiis on ikka hea
wiis?

Nemmad wastasid: Nisuggune wanna wiis,
mis jo ennam kui tuhhat aastat on õppetud,
kül se saab kohtomoistjast heaks kidetud. Eg-
ga polle ka sest süüd, kust kaudo ja mil kom-
bel Sioni te peäle tullakse; kui agga sedda
teed saab käidud. Sinna olled kitsast wärra-
wast läbbi tulnud, meie olleme üle müri astu-
nud; keik olleme ühe te peäl. Kust siis sinno
luggu parrem meitest?

Ristiinnimenne. Se wahhe minno ja
teie wahhel on kül wägga suur; sest minna
kain Issanda sanna ja õppetust möda, agga
teie käite omma ennese süddame nou ja mõtte-
de järrel. Jubba nüüd nimmetab Issand teid
wargaks; kuidas siis te lõppedamises teid peab
truiks arwatama? Ilma juhhatamata ollete
teie sedda teed hakkanud käima; ilma Temma
armota kaub se jälle teie käest ärra.

Sallalik. Sinna surustad wägga omma
waggaduse peäle, agga ärra mõtle ommetigi,

et sinna parrem kässo sanna järrele teed, kui
meie. Ei mu hea polest ep olle ja kül mitte
meitest rikkam, kui ehk wahhest se ue walge
kue polest, mis sinnule wist, offego sandile,
armo pärast on kinkitud, allastusse häbbi kätteks.

Ristiinnimenne. Muidogi on se min-
nule allastusse häbbi kätteks antud, sest enne
sedda ep olnud mul muud, kui monningad
rojased hilbud; agga nüüd on Issand mulle
omma sure hallastusse pärast omma õigusse
kuke kinkinud, mis minno te peäl, nago igga-
wesse armo pant Temmast mulle sureks rõ-
miks on.

Nende sannade jures hakkasid need kaks meest
waljuste ja häbbematta wiisil tedda naerma,
agga temma jäi wait ja läks nendega ühhes
emale.

Ristiinnimenne, Wäljastpidi-wagga ja Sal-
lalik joudsid nüüd waewa mäe jure. Seal
waewa mäe al ollid kolm te-arrud; se kitsas
te hakkas ofsekohhe ja äklist mägge möda üles-
minnema, ja näitis tekäiatele wägga raske olle-
wad. Agga kohhe teiste te-arrudest läks üks
te parremat poolt mägge, selle nimmi olli häd-
da-te; teine läks pahhemat poolt ja olli se
hukkatusse-te; ja need mollemad kõrwa-
teed ollid hakkatusses paljo hõlpsamad käia.
Ristiinnimesel olli kindel nou, se ofse ja kitsa
te peäl mäest ülesmiina. Temma jõi essite
õnnistusse kaewust, mis mäe al olli, ja
siis läks temma wiivimatta sedda kitsast ja äk-

kist teed offekohhe mágge möda ülles, need
jannad lauldes:

1. Äffkilinne waewa-mággi,
Tulguš olgo ſel ja wággi,
Keš ſiit ülles himmuštub!
Olgo kül! ma aštun peäle,
Lähhan uštus ülles mäele,
Sešt et Waim mind finnitab.
2. Ei ma karda waewa, hädda;
Sešt ſiit iggatseb mo ſüdda
Senna, kuš mo Ištand on.
Oh mo ſüdda, ülles joua!
Ärra te peäl rahho noua,
Rahho paigad emal on.
3. Parrem on ſe waew ja hädda,
Miš on kitša te peäl nähha,
Sešt ta lõppeb õnnega;
Laia te peäl ešmalt ferge,
Agga feige lušti järke
Lõppeb huffatušfega.

Wäljaštiddi-wagga ja Šallališ ei julgend
mitte Rištiinnimešfega eddaši mišina, waid
iggaüks wallitſeš enneſele hõlpſamat teed, ja
mollemad arwaſid Rištiinnimešfega teišt poolt
mágge jälle kofko ſawad. Wäljaštiddi-wagga
wõttiš parremat kät hädda te peäl káia; agga
ſe te wiis tedda aega möda ühhe ilma-otſata
ſure ja pakſo metſa ſiše, kuš ta ärraekſiš ja
ärra kadduš, et tedda ialgi ennam ei nähti.
— Šallališ haſſaš huffatušſe teed möda
eddaši minnema; agga pea juhtuš temma pim-

meda orgude ſiše, kuš ſüggawed argud ollid.
Seäl kommištáš temma ja kuffuš ühhe wágga
ſüggawa auko, kušt ſešt ta ennam ei ſaand
ülleštoušta egga ialgi wälja tulla. Nenda
lõppeſid mollemad.

Agga Rištiinnimenne tundiš ommaš ſüdda-
meš rahho ja rõmo, ja ſepárrašt wottiš ta eš-
malt jookſteš omma teed ülles mišina. Agga
pea wáſſiš ta ja kēndiš piſkatiēte, ja piddi
wimaks romadeš üllešpole minnema, ni äffkilinni
olli ſe mággi. Šepárrašt ſai ta wágga rõom-
ſakš, kui kešt waewa-mágge ühte luſihone lei-
diš, miš wáſſinud teekáiattele hingamišſe ja
jahhutamišſe paigaks olli ſeātud. Temma lákš
ſenna ſiše, ištus mahha, ja wata! uhkušſe
mõtteb touſid temma ſüddameš ta wahwa te-
káimiešſe párrašt, kunni temma uinuš maggama.
Šubba pááw olli loja láinud, kui üks meēš
tedda üllešárrataš ja temma wašto ütles:
„Minne ſippelka jure, ſinna laiſt! wata temma
wiſid ja ſa targakš!“ (Špp. Šann. 6, 6.)
Temma kargas nüüd hábbiga ülles, ruttáš luſt-
honeſt wälja, ja lákš kērmēſte omma teed eddaši.

Rištiinnimenne ep olnud weel kuigi kaugele
ſanud, ſiis tullid káš meēſt táiš ahhaštut
temma wašto, need ollid Kartliš ja Uſk
matta. „Mišpárrašt ruttate teie taggaſi?“
ütles Rištiinnimenne nende wašto.

Kartliš koſtiš: Šedda ennam meie kitša te
peäl eddaši lähháme, ſedda ennam waewa
ja hädda ſame tunda. Šah, ütles Uſkmatta,

otse meie ees te ärres seisid kaks suurt loukoera;
küllab need olleksid meid wiisist lõhki kiskunud,
kui olleksime weel emale lainud. — Teie pan-
nete mind kolkuma, hüdise Kristiinnimenne nende
wasto; oh kühho pole pean ma pöörama? Vä-
hän ma ärarikmisest liina taggasi, siis pean
ma tõest hukka sama; agga jouan ma taewa
liina, siis on iggawenne rahha ja rõõm mo
pärriosa. Mo tagga ei olle muud, kui
iggawenne surm ja hukatus; minno ees on
kül surma hirmo, te waewa ja keiksuggu mõit-
lemist, — agga se ürrikesse waewa ja mõit-
misest järrele antakse mulle iggawest ello, õnnis-
tust ja au. Sepärrast tahhan ommetigi julgeste
eddasi minna.

Agga nüüd tuli Kristiinnimesse mele se raske
patto unni ja maggaminne seal luthones. Se-
pärast langes temma, enne kui ta emale läks,
põlweli mahha, ja pallus keigest süddamest
Summalat, et temmale sedda patto und andeks
annaks, tedda wahwaks ja wapraks teeks, tedda
keige kurja ja kahjo eest kaitseks, keige kaks-
piddi-mõtlemisses ja tühja kartusse eest hoiaks
ja tedda kinnitaks, sedda õiget teed heästi käia
ja rõmoga lõppetada. — Kui ta sedda palwet
olli teinud, tundis ta rahho ja usso-julgust
ommas süddames, ja läks nüüd kindla lotussega
Jesanda armo ja abbi peäle sedda kitsast teed
eddasi ja laulis sedda laulo:

Mo hing, oh rõõmsast kida
Nüüd omma helde Summala!

Mis head sull' mõtnud näita,
Mo südda ärra unnušta!
So pattud andeks annab,
So wigga parrandab,
Sind ommas sülles kannab,
So hädda wähhendab;
Sind heaga rohkest täidab
Ning ueks lomaks teeb;
Kül omma õigust näitab;
Et hädda mahhajaab.

Au, kitus Jesal olgo,
Sull' Poial' pühhal Waimul' ka!
Keik meie kassuks tulgo,
Mis sinna mõtnud toota,
Et meie sinnult abbi
Siin julgest lodame,
Ei meile tulles häbbi,
Kui armo otame.
Mei' südda, meel ning mõtte
Sind noudko kindlaste!
Amen! kül same kätte,
Mis ial pallume.

Bibliotheca
universitatis
Dorpatensis

8. Peatüf.

Mailmas on teil ahhastus; agga olge
julged, Minna ollen mailma ärrawoitud.

(Joan. 16, 33. Loe ka Joan. 14, 27.)

Kui Kristiinnimenne sedda laulo sai lõppeta-
nud ja tüf maad eddasi pole joudnud, näggi

ta parremat kät teed ühhe maia seiswad ja hakkas senna pole ruttama, et ta wahhest seäl omaia leiaks. Agga warrawa-wahhi hone liggi naggi ta kaks loukoera te äres seiswad; ta jäi kartusse pärrast seisma ja tahtis taggasi minna. Sedda naggi warrawa-waht, nimmega Walwaja, ja hüdis Ristiinnimesse wasto: Olled sinna nenda nödrausfolinne ja kartlik? Urra karda mitte loukoere! nemmad on ahhelattes finni, ja neid on teekäiate usfokatšmisfeks seia pandud. Hoia agga keff teed, siis ei sa nemmad ühtegi pahha sulle tehha.

Wärristes lüts Ristiinnimenne nüüd eddafi ja hoidis ühtepuhko keff teed; kü loukoerad mõirasid ja kargasid, agga ei sanud tedda kätte, egga teinud temmale middagi kurja. Kui ta nenda Walwaja ukse ette joudis, küsis temma: Mis maia se on? Kas woin seia omaiaks jada?

Walwaja. Sedda maia on Sioni mäe Jēsand tēkātatele hingamisse kōhhaks ja kindlaks warjo paigaks ülesēhitanud. Agga ütles, kust tulled sinna, ja kühho sa lähhād?

Ristiinnimenne. Minna tullen ärrarimisē linnast ja lähhān Sioni mäe pole; agga et pääw nüüd jubba loja lainud, siis sowitsin, siin omaia pidada.

Walwaja. Kuidas so nimmi on?

Ristiinnimenne. Nüüd on mo nimmi Ristiinnimenne, agga enne sedda tēkāmist olli ta: Summalakartmatta.

Walwaja. Agga miks sa ni hilja tulled? Wata, ta on jubba pimmedaks läind!

Ristiinnimenne. Ma ollefin kül enne minne seia joudnud, kui ma mitte seäl lusthones ep ollefs maggama jänud.

Walwaja. Ma tahhan ühhe neist maia neidsidest hūda, kül se sind keige perrega tutwaks teeb, kui ta sinno lānnega rahhul on. — Temma löi nüüd kella, ja seddamaid tuli Ettewataja, üks armas neitsid, ukse ette ja küsis: Mikspärrast kella lödi? Wārrawawaht Walwaja kostis: Siin on üks mees, kes ärrarimisē linnast tulleb ja Sioni mäe pole lähhād; agga et ta wāssind on, ja õ jubba kätte jouab, siis sowib ta seia omaiaks jada.

Nüüd hakkas Ristiinnimenne isē omma asja Ettewatajale ülesrākima, ja wastas keifide küsimiste peäle ni täieste, et Ettewataja temmale rōmoga lubba andis, siēse tulla. Se wahhe tullid ka teisēd maialisēd wālja, terretasid tedda ja ütlesid: Tulle siēse, sa Jēsanda õnnistud! Siis kummardas temma ja läks nende jure. Maia seēs olli keif wāgga Ristiinnimesse mele pärrast; ja et need sõbrad temma kēst weel laiemalt tahtsid teada saba, mis temmale tēkāimisēs juhtunud, siis rākis ta neile ni heästi omma efsitusē üles, kui keif sedda armo ja heldust, mis Summal temmale ülesnāitnud.

Kui Ristiinnimenne omma kōnnet sai lõpetanud, siis küsis tedda üks neist maia neitsi-

dest, nimmega Tark, ja ütles: Kas sa mõtled veel monni kord omma südimise Ma peäle taggasi? Ristiinnimenne vastas: Jah, mõtlen küll, agga häbbi ja kurbdussega; sest kui mul veel himmo olleks selle Ma järrele, kust ma ärratunud, siis oleksin ammogi jubba taggasi pöödnud; agga nüüd iggatsen minna parrema, se on, taewase Ma järrele. (Ebr. 11, 15. 16.)

Tark. Kas sa ei kaäina nüüdki veel monda asja ennesega, mis sul ennemuiste ommal maal armas olli?

Ristiinnimenne. Küll ikka, agga hopis minno tahtmise wasto. Nenda tousewad saggedaste mo sees sallajad lihhalikkud mõtted, mis minno maal keikidel innimestel armsad on. Agga nüüd tewad mulle kurbdust ja wallo; mo meel seisab nende wasto, ma himmustan wägga keikidest lihha himmudest ja mõttedest lahti sada; „agga ma leian ennesest patto kasko, kui ma tahhan head tehha, et se kurri himmo mo jures on.“ (Rom. 7, 21.)

Tark. Kas sa ei tunne wahhest, et sa neid pahha asjo olled nago hopis ärrawoitnud ja neist lahti sanud?

Ristiinnimenne. Jah, agga armaste; ja se on siis üks kallis aeg, üks rahho ja rõmo aeg.

Tark. Wata, se rahho aeg, se hea ja rõmus süddame luggu tulleb ikka siis, kui sa omma Jhesanda ristil surma peäle mõtled, kui

sa waimus se õigusse kae peäle watad, mis Temma omma kannatamise läbbi sulle on teeninud ja armust sulle kinkinud, ja kui so mele tulleb ja so süddamesse seisma jääb pühha Waimo tunnistus: et sa Jumala laps olled ja Temma iggawesse aurigi pärria. Sepärrast, armas Ristiinnimenne, kui tahhad lihha kiusatamisest lahti sada, siis wata agga üksi silmi Sioni mäe pole ja kippu keige jouuga senna ja mõtle agga selle peäle, mis sa seal nähha ja maitsta saad.

Ristiinnimenne. Jah, seal lodan ma sedda nähha, kes olli surnud, ja kes nüüd ellab iggaweste iggaweseks aiaks; seal lodan keigestest peästerud sada, mis mind nüüd veel kiusab ja waewab; seal ep olle enam wallo egga surma; seal saan ma keige parrema ja armsama waimude seltsis ellama. Agga ülle keikide iggatsen minna Jhesanda jures olla; sest minna armastan Sedda, et ta mind peästnud minno koormast. Saggedaste ollen wärsind, süddame többe kandes; agga sedda suremaks ja kangemaks lähhab mo himmo, nende seltsi sada, kes ilma lõpmatta laulwad: Pühha! pühha! pühha!

Kui Ristiinnimenne nenda sai rākinud, astus üks kolmas maia neitsidest, selle nimmi Armastaja, temma jure ja küüsis temmalt: Kas sinna ellab abbiello sees?

Ristiinnimenne. Jah, mul on naene ja nelli last.

Armastaja. Mikspärast ei mõtnud sa neid enne keha?

Ristiinnimenne (nuttes). Oh kui hea melega ollesin minna neid enne seltsi mõtnud, agga nemmad ei tahtnud mitte ja kelasid pealegi mind isegi minnemast.

Armastaja. Sa ollesid piddand neile sedda asja selgeks teggema ja neile näitama, mis lõpmata hädda neile sest tulles, et taggasi jäwad.

Ristiinnimenne. Sedda teggin ma küll; minna rakisid neile, et Summal meie liina ähwardab ärrariffuda; agga nemmad pannid sedda naeruks ja ei usknud mitte. (1 Mos. 19, 14.)

Armastaja. Kas sinna olled ka Summala pole õhkanud, et Temma sinna maenitsusse sanna neile mõttaks õnnistada ja omma pühha Baamo läbbi selgeks tehha.

Ristiinnimenne. Küll ma õhtasin ja palusin, sest naene ja lapsed ollid mul wägga armsad ja kallid. Nemmad näggid ka mo suurt kurbdust ja kibbedat nutmist, agga ei holind sest mitte. Minno abbikaas kartis, et mapealisk rõmo ja au ja warra piddi ärrakautama, ja lapsed ei tahtnud nore põlwe lüsti ja himmud ärrasalgada; nenda seisis pea üks, pea teine asfi minno nou ja palwe wästo, ja minna piddin üksipäinis ärrapõggenema.

Armastaja. Ehk nemmad leidsid wahhest sinno jures weel monda santi ello wisi ja wigga, ja põlgasid sepärast sind isse ja sinno maenitsust?

Ristiinnimenne. Edest, ma ei woi küll

mitte omma ello kita, ja tean, et mitto lord ja mitmel wisi ollen efsinud; agga kas segi pärast need õppetused ja maenitsused tühjaks sawad, mis minna selgest Summala sannast ollen mõtnud? Ja sedda julgen tõega ütelda, et ma küll keigest südamest ollen püüdnud, ommad mõtted, himmud ja ellowisi Summala sanna mõda tallitseda ja seada, ja keige selle eest hoida, mis mo ommaksid ja teisi olles pahhandanud. Egga nemmad põlga mind ka mu asja pärast, kui et ma need patto himmud ja teud wihtan ja ärrasalgan, mis nemmad alles armastawad, et ma neid maenitsen ja et wanna kõhta ja sõbrust mahhajattan ja woõra male, se on, Sioni mäele ruttan.

Armastaja. Kain wihtas omma wenda Abelit sepärast, et temma teud kurjad ollid, ja wenna teud head (1 Joan. 3, 12.); ja kui so naene ja lapsed ka sellepärast so juhhatamist põlgawad ja sinnust mahha jäwad, siis näitawad sega, et nemmad mitte ei tahha lasta ennast leppitada Summalaga. Agga et sinna neid olled maenitsenud, — siis olled sinna omma hinge peafinud. (Esekiel 3, 19.)

Nenda rakisid nemmad teine teisega, senni kui õhto sõmaaeg kätte jõudis. Ka Ristiinnimest palluti sure armastussega, laua jure istuda ja sest oska mõtta. Oh, se olli üks wägga kallid, üks taewalik sõmaaeg! (Jes. 25, 6.) Se wahhel rakisid nemmad Sioni mäe Jēsan-dast, ja Temma armust ja teggudest, ja et

Temma — kui se ülem sõamees — omma surma läbbi surma ja kurratit on ärrawoitnud ja selle teud tühjaks teinud. (Ebr. 2, 14. 15.) Olli ka keikidest maia rahwa kõnnepest tunda, et nemmad omma Jēsandat süddamest armas-tasid. Ja Ristiinnimenne ütles weel neid sanno: Tōest, ma ei tahha ei iggaweste mitte ärra-unnustada, kuidas meie Jēsand risti sambas rippus, kuidas Temma Pea kibbowitsust olli werriseks kistud, ja Temma pühhad känd ning jallad naeldega läbbiuristud! Enne ep olle ma ei kusagi rahho leidnud, ei ükski Ma peäl ei woinud mind peästa sest raskest (patto) koor-mast, mis mind lõpmatta mahha rõhhus ja mis mind wimaks pōrgo süggawusse olleks lük-kanud; agga ni pea, kui minna Tedda waimus risti sambas näggin minno ja keige mailma koormat kandwad ja ärrakautawad, siis langes minno peält se hirmus raske koorm mahha, ja esimeest kōrda omma ello aial tundsin minna jummalikko rahho ommas süddames. „Karristus olli Temma peäl, et meil piddi rahho ollema, ja Temma hawade läbbi on meile terwis tul-nud.“ (Jes. 53, 5.)

Sure rōmoga kuulsid keik, kes laudas istid, sedda armast Ristiinnimesse tunnistust, ja kin-nitasid ühhe suuga, et Jēsand waeste Sioni teekäiatele keige ustawam sõbber ja ülem ab-bimees on, ja et Temma ni mitto waesi ja häddalisji maast ja tolmust on „üllestõstnud ja kunningaits ja preeftriks teinud Jummalale ja

omma Jēsale; Temmale olgo au ja wäggi iggaweste iggaweseks aiafs!“ (Jlm. 1, 6.)

Nenda kiitsid nemmad Jēsanda armo, kunni d kätte joudis. Siis sowisid teine teisele head õõd, ja saatsid teekäiat üllema tuppa, kus afnad ollid päwa tousmisse pole. Selle toa nimmi olli rahho-kamber. Ristiinnimenne leidis seäl ka rahholist hingamist ja tousis teisel hom-mikul päwaga üles. Hommiko laulaks laulis ta sedda salmi:

Omma armsa Jēsa süles

Wõttan rahhui hingada;

Temma palle walgust nähhes

Wõttan emal' ruttada. —

Oh mis wägga õnnist ello

Ollen minna kätte saand!

Kaddugo mailma illo:

Taewa rādm mind rōmustab.

Ristiinnimenne tahtis nüüd omma teed ed-dasi minna, agga sõbrad pallusid tedda, et temma seäl maias weel monda head-ja tarwi-list asja piddi tähhele pannema. Esite wiisid tedda ramatude tuppa ja näitsid temmale seäl se keige üllema ehk Piibli ramato seest, et se ristipo-dud Õnnisteggia keige kõrgema Jummal Poeg ja tõsine Jummal on, kes ommaast Jēsaft iggawest sündinud, ning ka tõsine innimenne, kes neitsist Mariast ilmale todud, ja meie Jē-sand on. Ka need sured teud, mis Temma siin Ma peäl innimeste lunnastamisjeks on tei-nud, ollid selle ramato sees üllespandud; ja ka

Temma sullaste teud ja kõnened said Kristiinnimessele ettelootud, kuida nemmad „uško läbbi kunningrikisi on ärrawoitnud, digust teinud, tootusfi kätte sanud, loukoerte suud kinnipanud, tulle wägge ärrakustutanud, modga terra eest ärrapeasnud, nõdrussest rammo sanud, wäggewaks sanud sõas ja woõdraste leri pakko aianud“ (Ebr. 11, 33. 34.), ja et Jssand neid wimaks omma iggawesse õnnistusse ja auriki on üleswõtnud. (Matt. 19, 28. Ilm. 3, 21.)

Ka weel paljo teisi sanno loeti Kristiinnimessele üles, wastopanniattele hirmuks, agga Sioni tekaiattele rõmuks ja kinnitamiseks.

Nüüd tannas Kristiinnimenne keige hea eest ja jättis omma sõbro Jummalaga; agga need kolm neitsit: Ettemataja, Armastaja ja Tark tullid tedda mäest alla saatma. Kui mees sedda tearro näggi, mis mäelt alla pole wiis, siis ütles ta: Se mäggi on tõe polest waewa = mäggi; kül se-te üles tulla olli waewalinne, agga siit alla miina ep olle ta parrem ühtegi Tah, ütles Tark, ep olle ta mitte kerge asfi, waewa mäelt alla miina allandusse orgo. Et sa ei libbise ja ei lange, olleme meie tulnud sind saatma. — Kui nüüd Kristiinnimenne alla läks, watis ta sure holega ennese ette; siiski juhtus, et monni kord libbistas, agga need kolm neitsit hoidsid tedda langemisest. Nenda joudsid nemmad alla orgo; seäl andsid temmale weel leiba ja

kallist jodawat wina teroaks, sowisid temmale head teed ja läksid siis taggasi.

Emale miinnes näggi Kristiinnimenne, et allandusse orgus te ifka kitsamaks sai; ja parrema ehk pahhema pole astuda ei julgend temma mitte. Sest parremat kät olli suur süggawus, terrawad kiwoid ja kaljud al; senna sisse langewad keik, kelle süddames uhkus touseb, et hawawad omma waggadussest ja ennese digussest kiitlema. Kel ep olle rõhhotud ja allandlik südda, se langeb ja sedda rõhhutakse neist kaljudest. Pahhemat kät teed on pohjato soo, mis nimmetakse lihha himmude = rabbaaks. Senna langewad, kes ei wa'wa egga pallu iggal aial; senna langes ka üksford kunningas Dawet, kui alles sedda teed olli käimas ja Patsebat näggi; ta olleks wiisist selle rabba sisse jänud ja lõppenud, kui Jssand ep olleks tedda prohwetit Natani kae ja suu läbbi armust wäljakiskunud.

— De selle himmude rabba ja kaljo aukude wahhel olli ni kitsas, et Kristiinnimenne wägga kartis pea ühhe, pea teise pole astuda; separtist õhkas temma ühtepuhko: Jssand, aita mind! Jssand toeta ja pea mind! Oh Jssand, peasta mo hinge! Tullid ka mitmesuggused waenlased temma wasto; monningad kawala d püüdsid tedda kas uhkuse auks, kas lihha himmude soo sisse toukada; teised waenlased, kurja tiggeda näoga, küssendasid temma wasto ja tahtsid tedda taggasi hirmotada. Agga Kristiinnimenne tõstis kindla ussoga ommad silmad

alles nende mäggede pole, kust abbi tulles, ja laulis Daweti (23mat) laulo palwet:
Jehowa on mo karjane! ei polle mul ühtegi waiä.
Ta juhatab mo hinge, ta sabab mind õiguse jal-
gede peäle.

Kas siis, kui ma käin surma warjo orgus, ei
karda ma kurja:

Sest et sinna moga olled, so kex ja so sau, need
trööstiwad mind.

Sa walmistad mo ette ühhe laua, mo waenlaste nähhes;
Sa woiad mo Pea õlliga, mo karikas on diete täis.
Heabus ja helbus agga peawad mind tagga aiama
keige mo ello aia!

Kui Kristiinnimenne neid sanno alles laulis,
wata siis kaddusid ta waenlaste parrema ja
pahhema pole ärra; se kirtsas te sai lahti, ja
temma läks rahhul eddasi.

9. Peatük.

Urge armastage mitte mailma, egga sed-
da, mis mailmas on. Sest mailm läh-
háb hukka, ja temma himmo; agga kes
Jummala tahtmist teeb, se jääb iggaweste.

(1 Joan. 2, 15. 16.)

Eddasi miänes tulli Kristiinnimenne ühhe
weikesse mäe kingo peäle ja näggi seält ühte
Sioni tefaiat, nimmeaga Ustaw, kes temmast
olli pisut maad ette joudnud. Sure heälega
hüdis Kristiinnimenne temma järrele: Ota sob-
ber minno peäle! Agga Ustaw hüdis wasto:
Ei woi, ei woi mitte seisma jada, pärrast kau-

tan hinge õnne! Se asfi teggi Kristiinnimesse
rahhotumaks; ta hakkas keigest wäest ruttama
— jooksuma, ta sai Ustawat kätte, jah! ta jou-
dis hea tüf maad temmast emale, nenda et
„wiimne olli esimeseseks sanud.“ Agga et
Kristiinnimenne nüüd pisut surustas ja Usta-
wat naeris, et esmalt ei tahtnud odata ja nüüd
olli taggasi jänud; — wata, siis libbistas tem-
ma ja langes mahha, ja ei woinud wallo pär-
rast mitte üllestousta, kunni Ustaw ta jure
joudis ja tedda aitas.

Kristiinnimenne tannas tedda allandlikkult ja
küssis siis: Kui kaua jäid sinna weel pärrast
mind ärrarikmisse liina?

Ustaw. Mi kaua, kui julgesin weel jada;
sest pärrast sinno ärraminnemist ei rägitud seäl
ei ühheski mu asjast, kui sest ahwardamisest,
et meie lin pi. di pea ärrahukkatud sama.

Kristiinnimenne. Kas siis liina rahwa
seast ei püüdnud ennam wälja pöggenebada?

Ustaw. Nemmad ei uskunud sedda luggu
mitte, waid naersid agga sinno minnemist.
Minna uskusin sedda asja ja tullin ärra.

Kristiinnimenne. Kas sa olled middagi
Pehmest kuulnud, tedda pärrast. nimmetati
Tagganejaks?

Ustaw. Jah ma kuulsin, et ta sind olli
saatnud argdusse rabbani ja seält ümber
pöörnud ja taggasi tulnud. Selle pärrast wõt-
sid liina rahwas tedda weel ennam naerda,
kui sind; ja nüüd kuulsin ma, et temma süd-

dame ja ello luggu seitseford pahhemaks ja kurjemaks laind, kui enne sedda.

Ristiinnimenne. Kas sinna ep olle temmaga seft asjast rääkinud?

Ustaw. Kül ma sedda himmuštasin; agga iggakord, kui ta mo wästo tulli, põris ta silmad minnust ärra ja ruttas kõrwale, nago olleks temmal kartus ja häbbi minno eest, nenda ep olle ma mitte temmaga kofko sanud.

Ristiinnimenne. Dh kahjo selle hinge pärrast! Wisist ta kaub teistega ärra, ja olli ommeti head teed hakkanud käima. „Agga tös-sine wanna sanna ütles: Koer lähhab jälle omma ofse kallale, ja: pestud emmis lähhab jälle porri sisse pöördema.“ (2 Peetr. 2, 22.)

— Agga nüüd, söbber Ustaw, juttusta mulle, mis sinno te peäl sulle juhtunud.

Ustaw. Argduše rabbast peäsesin minna diete heaste läbbi, agga enne kitsast wärrawat kiusas mind üks efsitaja, nimmega Eihhahimmo; ja pea olleks ta mind hukatusse te peäle saatnud.

Ristiinnimenne. Dh mis õn, et sa temmast peäsesid! Sesamma kiusas ka Jospit kowwaste ja satis tedda tagga wangi hone, wihha pärrast, et Jofep wästo panni. (1 Mos. 39.) Agga ütles, mil wiisil kiusas ta sind.

Ustaw. Dh, sinna ei ušu, misfuggune libbe keel temmal olli! Temma melitas mind wägga söbralikkult, et pidin ühte teist teed temmaga minnema, ja tootas minnule üpris suurt rõmo ja lusti ja wägga häid päiwi.

Ristiinnimenne. Tanno olgo Summalale, et sa temmast lahti said! Kelle peäle Jö-sand armo ei heida, se langeb temma hauda. (Öpp. Sann. 22, 14.)

Ustaw. Miina ei tea mitte, kas minna jubba täieste temmast ollen peäsenud.

Ristiinnimenne. Kuida nenda? Egga sa lubbanud, temma tahtmist möda tehha?

Ustaw. Ei koggoni mitte, seft wanna sanna ütles: Temma jallad lähhawad alla furma; temma sammud pidamaw pörgo hauda kinni. (Öpp. Sann. 5, 5.) Agga Eihhahimmo on kawwal ja ei tulle mitte üksford, waid kümme ja sadda ford meid kiusama. Sepärrast, kes seisab, se katsugo, et ta ei lange!

Ristiinnimenne. Kas sul weel teiste waenlastega teggemist olli te peäl?

Ustaw. Waewa mäe al tulli üks wanna mees mo wästo, se küsisi minnult, kes ma ollen ja kuhho ma lähhan. Ma rääksin sedda ütles. Siis ütles temma: Ma nään sinnust, et sa ustaw mees olled; kas sa ei tahha minno jures ellada? Ma küsijin: Kes sa olled, ja kus sa ellad? Temma wastas: Minno nimmi on wanna Adam, ja ma ellan pettusse liinas. Mul on kolm tüttart: Silmahimmo, Eihhahimmo ja Ellokorpus, ja kui sa nende tahtmist heästi täidad, siis woid sa kül ühte neist ennesele abikafaks sada. Minna küsijin: Kas sul polle parremat palka too-taada nisfugguse tenistuses eest? Temma was-

tas: Sinna pead mind ennast ommale palgaks fama ja keik pärrima, mis mo omma on. — Agga kui wanna Adam alles rakis ja mind mitme libbeda sannaga melitas, temma jure tulla ja jada, tullid pühha Paulusse sannad mo mele: Teie peate ennest pealt ärra heitma endisse ello polest sedda wana innimest (Adamat), kedda rikkutakse pettusse himmude läbbi, ja teie peate ueks sama omma mele waimus ja ennese peäle wõtma sedda uut innimest, kes Jummal sarnatses on lodud, tõesse oigusse ja pühitusse sees. (Ewes. 4, 22—24.) Need sannad käisid kui tulli mo läbbi süddame; ma tundsin ja näggin ette sedda kahjo ja hukatust, kuhho wanna Adam mind olleks saatnud, ja ütlesin sure wihhaga temma wasto: Ei ma ei tahha ialgi sinno tenistusse tulla egga jada. Nenda pöörsin temmale selga ja läksin omma teed eddasi. Agga wanna Adam on mind weel mitto kord ja mitmel wiisil kiisanud; küllab temma on se waenlane, kes keige kawalam, meile keige liggem, ja kes keigewimaks wast kaub. Kui Jeesand iggakord isse ei aita tedda ärrawoita, siis tombab ta meid iggakord, kui kofko juhtume, tül maad ennese kasa ja kitsast ello teest kõrwale. Wanna Adama wasto keige ennam walwamist tarwis.

Ristiinnimenne. Kas ja weel teisi waenlasti näggid te peäl?

Ustaw. Kui minna luthone jure sain, joofsis äkiste üks mees minno kallale, wiskas

mind wasto maad ja küssendas otsego pittse healega: Pattune, ärraneedmisse wäärt pattune! weel ikka touwad kurjad mõtted sinno süddamest! weel ikka eksid sinna! weel ikka patto juur so süddames! Sinna olled surma wäärt! — Sedda kuuldes ja tundes, et ta töt rakis, hüüdsin minna sure ahhastusga: Oh minna willets innimenne, kes peastab mind sellennatse surmaihhust?! (Rom. 7, 24.) Oh anna armo! — Temma wastas: Mis mul armoga teggemist? Mul ep olle armo annid. Minna agga kulutan hukkamoismist keikile, kes pattused. — Jah tõest, sesamma mees olleks surma mo peäle saatnud, kui mitte üks teine ep olleks jure tulnud ja tedda keelnud, mulle middagi pahha teggemast.

Ristiinnimenne. Se teine olli wiisist Jeesand isse.

Ustaw. Jah temma olli se suur armoandja ja abbimees; ma tundsin tedda neist hawust ärra, mis ta kätte ja jalgade sees olli nähha.

Ristiinnimenne. Ja kes luthone jures sinno peäle hakkas, se olli Mooses, se kassoomees. Ei temma ei anna ühhelegi armo; ja keikidel on patto pärrast temmaga teggemist. — Agga kui sinna waewa mäe otša joudsid, kas sa näggid siis parremat kät teed ühhe maia seiswad?

Ustaw. Kül näggin sedda ja ka kaks loukoera maia ees; agga et päike weel kõrges olli, läksin ma wärrawast läbbi ja waewa mäest alla allandusse orgo.

Ristiinnimenne. Kas al orgus fegi so wästo tulli?

Ustaw. Jah, Wallelif tulli mo wästo ja kutsus mind ennesega taggasi, sest et allandusse orgus ep olle söbro egga seltsimehhi leida; agga kui ma ümber pöraksin, siis saaksin ma teikide wanna hea söbradega kofko. Ta nimetas Torreda, Uhe, Sseennastais, Sse-öige, Sse-tark, Uuwaart ja weel palju muid ausaid mehhi, kes piddid wägga pahhaks pannema, kui fegi allandusse orgo läh-hab. Minna wastasin: Need feik ollid kül lihha polest minno wannad söbrad ja suggulased, agga sest aiaist, kui ma kitsast teed käin, olleme meie teine teist ärraunnustanud ja ärrapögnud. Agga allandusse orrust pean sepärast läbbikäima, et, kes ennast allandab, sedda üllendakse; agga kes isse ennast üllendab, sedda allandakse. (Luk. 14, 11.)

Ristiinnimenne. Kas sa weel muud feddagi näggid?

Ustaw. Häbbikartja, üks wägga auustud mees, illusa näoga, tulli ka mo wästo, ehmatas mind nähhes ja ütles: Mis sa sedda pahha kitsast teed käid? Kas sa ei tea, kuidas neid ärra põlgatakse, fedda selle te peäl leida? Egga polle ka ialgi palju rikkaid, egga wägga waid, egga targaid, egga head suggu rahwast leitud, kes sedda tefonda tewad; need on ikka ennamieste keige alwemad, waesemad, rummalamad, kes näggematta ja teadmatta tulles aia

asjade pärrast ommad wannad wiisid ja kumbed mahha jättawad, ja neid saab wägga naerdud. Sinna ei leia ka selle te peäl muid, kui alwa suggu rahwast, ja waat mis häbbi tulles sulle nende seltsist! Keif sawad sind ärrapölgama! Pöra ümber, ma sadan sind ausa innimeste seltsi! — Nenda ja weel mitme sannadega räkis Häbbikartja mo wästo. Esite tahtis häbbi ka minnust kinni hakkada, ma tundsin, et mo palle löi punnaseks. Agga pra tulli Ssanda sanna mo mele ja ma ütlesin Häbbikartja wästo: Mis innimeste seas kõrge on, se on Summala ees üks hirmus asfi. (Luk. 16, 15.) Sinna rägid sest, mis pattused innimesed mõtlewad ja ütlewad: agga Summal ei holi nende mõtetest ühtegi, waid moistab kōhhut omma sanna järrele. Redda uhked innimesed ärrapölgawad, need on Summala melest keige armsamad. — Kui Häbbikartja selle wästo weel hakkas räkima, siis ütlesin minna temmale sure healega: Taggane minnust ära! sa olled mo hinge õnne rikkaja! Kuidas mõiksin minna omma Ssanda ette astuda, kui minna nüüd Temma sannast, Temma armo teest, Temma sullasteft ja wendadest häbbeneks?! Kui minna Sedda siin ärrasalgan mailma tühja au pärrast, siis Temma salgab mind ärra omma taewase Ssa ja teikide inglides. Tagganego minnust feik tühhi häbbikartus! — Ja wata, Häbbikartja läks ärra; agga ta tulli weel mittokord mo järrele ja hüdis: Häbbi, häbbi! Agga ma

waſtaſin ifka: Taggane, taggane! ja temma jäi wimaks minnuſt mahha. — Muid waenlaſi ma ep olle tännini mitte näinud.

Riſtiinnimenne. Jah tõeſt, mailma rahwa au on nende hääbi ſeēs, agga Summala laſte hääbi on nende au.

10. Peatük.

Summala riik ei olle mitte kõnneſ, waid wäeſ.

(1 Kor. 4, 20.)

Riſtiinnimenne ja Uſtaw läkſid omma teed rahhul eddaſi; agga pea joudiſ taggant nende jure üks kolmas, nimmega Lobbifeja. Kui ollid teine teiſt terretanud, küſſiſ Uſtaw: Kaſ ſinna ka lähhäd taewa liina pole?

Lobbifeja. Jah, fenna pole lähhäd ka minno te.

Uſtaw. Eiſ ſodame, et meie hea ſeltſimeeſ olled.

Lobbifeja. Hea melega tahhan ühheſ teiſtega miäna.

Uſtaw. Uſtu ſiis piſſut liggimale, et woime teine teiſega häiſt ja õnſaks teggewaiſt aſjuſt räkida ja teine teiſe luggu kuulda.

Lobbifeja. Meiſt aſjuſt rägim minna wägga hea melega. Agga wägga piſſut on, keſ omma aega te peäl hea kõnnega widawad ja Summala rigiſt räkivad; ſurem hulk aiab tüh-

ja jutto, ja ommetigi on pühha firri täiſ armſaid aſjo.

Uſtaw. Tühhi jut on kül kurb aſſi; ſedda agga peame tähele pannema, miſ meie hinge iggaweeſeſ õnneſ tarwiſ on.

Lobbifeja. Seep ſe on, miſ minna ka ütlen. Ja nüüd hakkaſ temma ühhel jonel räkima pühhaſt kirjaſt, taewa rõmuſt, mailma kurjuſeſt, kääſo ſannaſt, armo õppetuuſeſt, meleparrandamiſeſt, pattuſtpöördimiſeſt, ueſt ſündimiſeſt, palweſt, ſaakramentideſt, laulmiſeſt, luggemiſeſt, kannatuſeſt, allanduſeſt, uſjuſt, armaſtuſeſt, lotuſeſt, ja nenda keikideſt pühha aſjadeſt ja mailma aſjadeſt, ommaſt maalt ja woõraiſt madeſt, möda lainud aiast ja tullewaiſt aiast, ja ülleültſe keikiſt, miſ ta mele tulli.

Uſtaw panni ſedda wägga immeſ ja aſtuſ wimaks Riſtiinnimeſe jure, keſ keige ſe jutto aia ükſipäiniſ omma teed olli eddaſi lainud, ja ütlee taſſaſe heäleaga temma waſto: Oh miſ wägga tarka ja kalliſt ſeltſimeeſt olleme ſelle teäia ſeēs leidnud! Tulle ommetigi ſinna ka meie liggi! Miſ ſa nenda ükſi kaid ja emale hoiad? — Riſtiinnimenne naerotas ja ütles: Se innimenne, keſ ſinno meleſt ni armaſ on, pettab ſind ja weel kaſekümmend teiſi, keſ tedda ei tunne.

Uſtaw. Miſ ſa rägid? Kaſ ſinna tedda tunned? Et keſ ta on?

Riſtiinnimenne. Ma pannen wägga immeſ, et ſinna tedda ka ei tunne; ta ellab meie

wanna liinas, lorri-ulitsas; ta nimmi on Lobbiseja. Temma on Lorri kõrtsis sündinud, wanna Libbekele poeg, ka kõrtsi kohhal on ta keisfuggu innimestega kokko sanud ja heaste õppinud, iggaühhega nenda räkima, kuicas kellegi südda kutsub.

Ustaw. Mis immet sa mulle rägib! Mulle näitis ta üks tark mees ja pealegi armas hing ollewad.

Ristiinnimenne. Se ta näitab iggaühhele, kes tedda weel ei tunne. Wõbraste seas on ta wägga armas, agga omma maia sees ep olle temmast ühtegi head nähha, waid üsna tiggedust ja kurjust.

Ustaw. Ommetigi teab temma keis Summala rigi asjo ärra.

Ristiinnimenne. Jah peast, agga süddames ep olle temmal ühtegi. Ta on nago kennaste malitud pilt; emalt nähha tõssine innimenne, liggidalt — paljas kuio, rie ehk pu. Peale sedda on Lobbiseja iggaühhe feltfile ja juttule mees; kõrtsi kohhal aiab temma kõrtsi jutto, palwe maiades on Summala sannad ta kele peäl. Wõtko ta ennesele kül Summala kartusse näggo, agga selle wägge salgab temma ärra. Summala rigi asjadest ta teab kül heaste räkida ja lobbiseda, agga õige ja ellaw usf ei ella egga wallitse mitte temma süddames.

Ustaw. Woi nenda luggu! Dh süs on se Lobbiseja mind hopis petnud.

Ristiinnimenne. Jah, wiist! Misfuggu-

sed räkivad kül, agga ei te middagi fest. (Matt. 23, 3.) Agga „Summala riik ei olle mitte kõnnes, waid wäes.“ (1 Kor. 4, 20.) Lobbiseja rägib meleparrandamisest, agga ei parranda mitte omma meelt; uest sündimisest, agga ta on, mis ta ikka olnud; palwest rägib ta, ja ei ella palwes, waid agga jutto aiamisest; pühitussest, agga ta ei olle omma süddant egga ello pühitusenud; armastussest rägib ta teise filmi, agga selja tagga wihtab omma liggimest ja tõstab kurje kõnnesid temma peäle. Ta otsib täis uhkust ja ahnust omma au ja omma ennese kasso. Temma ello parrast naerwad mailma rahwas õiget usko, ja armawad keisi agga lobbisejad ollewad. Ta on usfikkudele ja wägga hingedele häbbiks ja teotusfeks; separrast ei woi tedda mitte wennaks ehk sõbraks nimmetada.

Ustaw. Müüd ma naan, et räkimisfe ja teggemisfe wahhel suur wahhe an. Ma tahhan eddespidi parrem ennese ette wadata. Seft otsego ihho ilma hingeta furnud on, nenda on ka räkiminne ilma teggota tühhine.

Ristiinnimenne. Apostel Jakobus ütleb (1, 17): üks puhhas ja laitmatta tenistus Summala ja Issa ees on se: waeste laste ja leffnaeste järrele kulama nende willetsuses, ja isseennast ilma wiggata piddama mailmast. Ja Issand ütleb (Joan. 15, 12): Se on minno kasso fanna, et teie teine teist peate armastama, nenda kui minna teid ollen armastanud. Ja kes mind armastab, se peab minno fanna. —

Keigest sest ei pea Lobbiseja ühtegi luggu; ta arwab Summala sanna kuulmisest, moistmisest ja räkimisest kül ollewad, ja nenda pettab waene isseennast ja teisi. Sepärast tulleb öiete tähele panna, et Jēsand wiimisel kohto päwal kätte tašsub iggauhhele nende teggude möda, mis ta ussust Jēsusse Kristusse sisse on teinud, ja ei mitte lobbisemist möda. (Matt. 25, 31. 2c.) Meie ei woi kül mitte teggude läbbi önsaks saada, egga sa ka teggude pärrast öigeks moistetud: sest keige parremad teud on ikka weel wiggased Summala ees, ja kuhho jääb meie pat, meie üllekohhus? Kes sedda jouaks isse heaks tehha? (Loe Rom. 3. ja Kal 3.) Pühha kirja möda same meie önsaks selgest Summala armust, usso läbbi Kristusse sisse, kes omma kannatamisje ja surma läbbi meie wölgo tašfunud ja meid öigeks moistnud. Agga sesamma uss Kristusse sisse ep olle mitte paljas jut, ehk mötte, ehk lobbiseminne suuga, waid ta on üks ellaw wäggi meie süddames, mis aiab patto wihkama ja mahhajätma, Summalat ja liggimeist armastama ja Jēsanda tahtmist teggema. Kus uss seddasuggust wilja ei kanna, seäl on temma surnud, ehk tähhine jut, üks wass, mis kummiseb ja kelloke, mis helliseb. (Loe 1 Kor. 13.)

Ustaw. Nenda näitab mulle ka Lobbiseja ollewad, ja ma himmuстан nüüd temmast lahti sada.

Ristiinnimenne. Minne temma jure ja

könnele temmaga otsekohhe neist asjust, mis meie praego olleme läbbiräkinud. Kas ta siis panneb sedda pahhaks ja lähhab ärra, hea kül; ehk ta wõttab sedda allandlikult wasto ja tunnistab omma süddame luggu üles, — weel parrem!

Ustaw hoidis nüüd jälle Lobbiseja jure, kes se wahhe olli üksi käinud ja nago rahhotumaks sanud, sest ta põris omma filmi pea senna, pea teina, ja ütles nago pahha melega: Olleksime woiind ühhes käia ja head jutto aiada!

Ustaw. Woime sedda weelgi; agga et sa keik asjo selgeste ärratead, ütle mulle: Kust tunnukse ühte pattustpöördud innimeist ärra, ühte tõssist ristiinnimeist?

Lobbiseja. Keigeesmalt sest, et ta häid asjo kidab, kurje laidab, ja neid hukkamoistab, kes alles mailmikko ello sees ellawad.

Ustaw. Ma ei loda mitte, waid arwan: sest tunnukse tedda, et ta omma ennese patto wihkab ja selle wasto woitleb, agga Summalat ja keiki innimesi armastab.

Lobbiseja. Mis wahhe siis patto laitmisje ja patto wihkamisje wahhel?

Ustaw. Suur wahhe wahhel! Kerge assi, teisi laita; agga raske, isseennast ärrasalgada omma kurja himmudega.

Lobbiseja. Ja teiseks tunnukse öiget ristiinnimeist sest, et ta keik armooppetust selgeste ärratead ja sest armsal wiisil moistab räkida.

Ustaw. Se ei olle mitte tõssi, se lähhab

otse pühha kirja wasto. — Ja nüüd wõttis Ustaw Lobbisejale keif sedda laialt ja pitkalt ärraselletada, mis ta Kristiinnimesega tõsisest ristiussust ja meleparrandamisest ja armastusest olli rākinud. Ustaw näitis temmale, kuida Jummal riik ep olle mitte kõnnes, waid wāes. Ugga Lobbiseja panni sedda jutto pahhaks ja ütles: Ma nān, sa tahhad mind wõrkutada, mind laita.

Ustaw. Ei mitte, waid tahhan sind sega maenitseda, et sa omma süddame luggu ja omma ello wiisid diete lābbikatsud, et sa isseennast ei petta, egga teistele ei wassetta. Näita mulle ütles omma usso wilja, se on: patto kahhetsemist, patto wallo, patto wiikamist, pattust pöörmist, ja Jummal ja liggimesse armastust ja wagga ello, — siis on so usk õige, so süddame luggu tõssine, siis on Kristus ja Temma arm so sees ja mitte ükspāinis so suus.

Lobbiseja. Sa olled üks weider mees, sa otšid rido minnoga; mul ep olle ennam himmo sinno seltsis kāia, ma jāttan sind Jummalaga.

— Ja nenda lāks ta omma teed kārwalē.

Kristiinnimenne. Lasse tedda miina, wend Ustaw; pühha Paulus isse ütles: Meist-sinnatsiist taggane! (1 Tim. 6, 5.)

Ustaw. Eiiski ma rōmustan, et sedda keif sain temma wasto rākida, mis ta waese hingele tarwis lāhhāb. Ehk wahhest mõtleb se peäle ja pōrab omma te peält süddamest Isanda pole.

Kristiinnimenne. Sedda andko Jummal, sedda tehko Temma pühha Waim! Ugga

kui ka mitte, siis peab ommetigi igga Lobbisejale tōt rāgitama, et ta lahkus usklikkude seltsist. Misuggused ei te omma jummalakartmatta elloga muud, kui keikide usklikkudele hābbi.

II. Peatuf.

Pea finni, mis sul on, et ükski ei sa sinno kroni wōtta; ja olle ustaw surmani, siis tahhan ma sulle ello kroni anda!

(Tim. 3, 11. ja 2, 10.)

Mollemad tekāiad pidid nüüd ühhest paksust metsast lābbi minnema, ja ep olnud seāl muud tearro nāhha, kui sedda ühte kitsast teed. Keif metsa sees nāggi Ustaw ühhe mehhe ennese tagga tullemad ja hūdis esmalt kartussega: Dh wata, kes seāl tulleb? kes se peaks ollema? Kristiinnimenne watis taggasi, tundis tedda ārra ja ütles: Dh se on mo armas sōbber Ewangelist! Ustaw ütles: Minno sōbber ka, sest temma üks juhhatas mind kitsa wārrama pole. — Ewangelist astus nüüd nende jure ja teretas neid selle sannaga: Rahho olgo teile, mo armad!

Kristiinnimenne. Ole terwe tullemast, armas kallis Ewangelist! Dh mis sure armastussega olled sa meie õnnistusse eest hoolt kannud!

Ustaw. Dh mis rōdm, et sa tulled meid watama! Kui armas asfi tekāiattele, sinnoga eddasi miina.

Ewangelist. Kuidas teie kääsi on tännini käinud?

Ristiinnimenne ja Ustaw juttustasid temmale nüüd keik, mis neile te peäl olli juhtunud, mis hädda ja kiufatussega neil olli woitlemist olnud, ja kuidas Jssand neid tännini omma armoga olli hoidnud ja kaitšnud. — Siis ütles Ewangelist: Se polle immeks panna, et teil monda kiufatus olnud; agga minna rõmuстан wägga, et teie ollete woimust sanud selle peäle, ja et teie siit sadik ollete ebdasi joudnud. Ja nüüd jookse nenda, et teie sedda kätte sate, mis teile on walmistud algmissest, sedda hukkaminnematta kroni. (1 Kor. 9, 24. 25.) Weel ei sa teie mitte omma usso-woitlemist lõppetada, weel ep olle teie mitte werrest sadik wasto pannud, patto wasto woiteldes. (Ebr. 12, 4.) Agga uskuge kindlaste omma Jssanda Jesusse Kristusse sisse, ja piddage Tedda, ja Temma risti, ja Temma auriki lõpmata omma waimo filmade ees. Jssedarranis walmage omma süddame ja temma kurja himmude ülle, sest se on kawwalam ja pettisem, kui keik muud asjad. Sepärrast walmage, seiske uskus, olge mehhed, sage kangeks ja andke ennast hopis Jssanda hokeks. (1 Kor. 16, 13.) Ja sinna Ustaw, ärra karda ühtegi, mis sa pead kannatama, waid olle ustaw, siis tahhan ma sulle ello kroni anda. (Jlm. 2, 19.) Ja wata, taewa ja Ma Poja, se wäggede Jehowa seisab teie jures, hoiab ikka teie pole ja on teile abbimehheks

ja ärrapeastjaks iggawest! Menba õnnistas neid Ewangelist ja jättis neid Summalaga.

Ristiinnimenne ja Ustaw pannid neid wägewaid sanno immeks; ja kui kül Ewangelisti lahkuminne nendest mitte ei olnud nende mele-pärrast, siiski tundsid rõmo ja rahho süddames ja ruttasid omma metsa-teed ebdasi.

Metsast wälja miänes, näggid ennese ees ühte lõpmatta suurt laggedat maad, ja keik laggedat ühte suurt liina. Esite wiis neid se kitsas te otsekohhe liina peäle, agga liina liggidal põris ta parremat kät, ja suur lai te läks pahhemat kät liina peäle. Sel kohhal, kus teine te teisest lahkus leidsid meie tekäiad hulk innimesi, kes laia te peäl kas liinast tullid, kas liina läksid. Nendega hakkasid pisut jutto aiama ja kulasid liina nimme, Ma wallitseja nimmi, ja rahwa tööd ja teggemist. Agga kuidas ehmatasid Ristiinnimenne ja Ustaw, kui kuulda said, et se olli Ello kõrguse lin, et siin wallitset Peeltsebuul, ja temma abbikaas Silmahimmo, ja et temma nouandjad libbekeel, Uhe, Tigge, Ahne ja Kõwwerus ollid kohtomannemad. Peälegi kuulsid, et keik selle Ma rahwas olli liina kocko tulnud lustiladaks, sest se laat olli keigefurem aastas.

Ristiinnimenne ja Ustaw tahtsid nüüd sure ruttoga sest liinast möda ja omma kitsa te peäl ebdasi miina; agga rahwa hulk, mis nende jure olli koggunud, ei lastnud neid miina,

waid ühhed ütlesid: Tulge ka liina! teised: Mis teil on müa? Keif peawad siin kauplema, kas ostma ehk müma. Ustaw wastas: Meie ei himmušta ühtegi teie käest osta, ja mis meil müa on, sedda teie ei osta. Mis teil siis müa on? Küssendasid monningad. Ustaw wastas: Tõt! — Et näita seia omma tõt! hüüdsid keif ühhe heäleaga. Ustaw ja Ristiinnimenne ütlesid: Se on tõdde, et teie lin, nago meiegi ärrarimisise lin, kust wälja tullime, peab hukka minnema keige omma rahwaga, ja et teie kunningas Peeltsebuul on meie Sioni kunninga wastane ja peab omma palka põrgus leidma keige omma sullastega. Sepärrast, kui teie piisufki omma hinge armastate, siis pöggenege sest liinaft ja ruttage meiega selle kitsa te peäl Sioni mäe pole ja Taewa-Jerusalemme liina!

Monningad rahwa seast naersid ülleliga, kui sedda kuulsid, teised agga said kurjaks, wõtsid Ristiinnimest ja Ustawat kinni, ja weddasid neid liina kohto ette ja kaebasid: Meed innimesesed on sallajad Ma kulajad ja meie ausa kunninga wastased; nemmad teotasid tedda ja keif temma aumäärt sullasi, ja on peälegi katfunud meie aulikko kunninga Peeltsebuli truid allamad ärritada ja temmast ärra pöördä. Koh-towannemad Rõwwerus, Uhe ja Uhe kulafid ka sedda asja järrele; Libbekeel tõi sest arro kunningale ja näitis temmale, et Ustaw ja Ristiinnimenne Sioni kunninga, Peeltsebuli waenlase, allamad ollid; ja kohtopea,

nimmega Digge, kui temma keif wassetunnistajad olli läbbi kuulnud, moistis neid mollemid, kui kunninga waenlasi ja rahwa ärritajaid, hukka, et piddid liina wärrawatte ees hirmsad surma surrema, esmalt Ustaw, kes keige ennam nende wasto rāfinud, ja teisel päwal Ristiinnimenne.

Agga Ristiinnimenne ja Ustaw ei olnud mitte arrad, egga kurwanjoliisid; nemmad kiitsid omma Jssandat, kes neid olli wäärt arwanud, Temma nimme pärrast kannatada, nenda kui pühhad Prohwetid ja Apostlid ja keige ennam Kristus isse olli kannatanud. Nemmad tunnistasid ka kohto ja keige Ellokõrgusse rahwa ees head tunnistust ja andsid selget arro ja otsust ommast usust ja lotussest. — Sel õsel pärrast kinniwõtmist ja enne surmapäwa laulsid nemmad süggawas ja pimmedas wangi hones kitusse laulufi omma Jummalale. Teisel päwal widi neid wälja hukatusse paika. Rahwas naeris, tantsis ja õiskas; nemmad agga teggid palwet omma waenlaste eest. Ustawat lödi esmalt, siis raiuti temma pea moõgaga otsest ärra. Agga Ristiinnimenne näggi sel filmapilgul taewa sõawäe hulga ülle liina rahwa päid seiswad, ja Ustawa hinge hülgawal nāul nendega taewa minnewad. Se olli ta melest, nago olleks taewa wāggi ja Ustaw nende keskel tedda weel lahkestē terretand ärraminnēs; ja Ristiinnimesel läks südda raskeks, et ta ei piddand selsammal tunnil Ma peäl

lõppema ja taewa sama, waid piddi weel wangi hone taggasi minnema.

Kül olli kohtowannemattel se nou, tedda teisel pawal ues lada lustiks ja Elloförgusse rahwa rõmuks ärratappa, ja sedda weel hirmsamal wiisil, kui Ustawat; agga Jummala nou olli teine. Esel, kui Ristiinnimenne kirowise pörmando peäl wangi hones maggas, ja nenda rahhul hingas, nago olles ta keige pehmema wodi se-s, sojas toas, sõbra jures magganud, wata, siis ärratas tedda üks mees üles, armsa näoga, pitka walge kuega, wangi hone wõtmed wõöl ja lampi walguis käes. Ristiinnimenne ehmatas ärra, agga mees ütles: Minna ollen üks Sioni kunninga sullastest, kes wälja läkitamisest pärrast allati Temma palle ees seisab. Mo nimmi on Tuggew ja liignimmi Issanda-wäes. Sioni kunninga nou on, et sa mitte homme ei pea selle liina ees surrema, waid et sa sedda kitsast teed ni kaua siin mailmas käid, kui tedda ial sünnib käia. Touse nüüd üles ja käi minnoga.

Sega wõttis Tuggew Issanda-wäes Ristiinnimest kätipiddi kinni, walguistas teise käega, kus ta lampi piddas, teed, ja satis tedda wangi honest wälja ja pimmedast liinast — sest keif ollid maggamas — läbbi, senni kui nemmad se kitsa tearro peäle wälja said, kus Ristiinnimest ja Ustawat kahhe päwa eest kinni woeti. Seäl õnnistas Tuggew Ristiinnimest ja lahkus temmast ni äkiste, et mees

ei saand tedda tännadagi. Agga ta tännas sedda ennam Issandat selle immelikko peastmisse eest, ja läks lauldes omma teed koido wasto.

12. Peatük.

Meie woitlemisse sõariistad ei olle mitte lihhalikud, waid wäggewad; ja meie rikkume ärra keif kõrgust, mis ennast sureks tõstab Jummala tundmisse wasto, ja wõttame keif mõtled wangi Kristusse sannakuulmisse alla.

(2 Kor. 10, 4. 5.)

Üks asji teggi Ristiinnimesse süddant püsut kurwaks, et temma tru seltsimees Ustaw temmast olli lahkunud, ja et ta nüüd piddi üksi omma teed käima. Ta himmustas ennesele seddasuggust uut sõbra ja mõtles Ustawa õnsa otša peäle. Ta wata, kui koit wälja tuli, et ta keif ennese ümber wois nähha, panni ta ühhe nore mehhe tähhele, kes püsut maad temma ees kitsa te peäl kõndis, agga pitkamisse ja nago mõtledes. Ristiinnimenne sai rõõmsaks, keddagi kitsa te peäl leidmast, kes eddasi läks, ja mitte taggasi, nago keif endised kiusatajad ja tagganejad, ja terretas sedda noort meest, kui tedda kätte sai, lahke näoga ja sõbralikkul wiisil. Kui se tedda näggi, ehmatas ta esmalt ärra; agga siis langes ta sure rõmoga

Ristiinnimesse ümber kaela ja ütles: Ristiinnimenne, kust sa seia saad? Kes sind wangist peästis? Sa piddid tanna surema, nenda kui Ustaw eile, ja nüüd tulled mulle kitsa te peäle saatjaks!

Ristiinnimenne panni sedda jutto wägga imemeks ja küsis woõra mehhe käest: Kes sa olled? ja kust sa mind tunned? Mees wastas: Kes ei peaks sind tundma? Kes ep olleks sind ja Ustawad eile ja tunnaeile liinas näinud ja teie kõnnet ja maenitsust kuulnud? Minno nimmi on Lootja. Ma ellasin tännini siin laggedal maal ja tullin nädala eest liina lada. Ma olin hakkaja kaupmees ja otfsin mitmes mades üht õige head ja kallist warra, agga ei leidnud mitte, sest ma ei tunnud sedda isegi. Nüüd kuulsin, et Ellofõrgusse liinas piddi keik head ollema müa; ma lootsin seäl leida, mis ma otfsin, ja — ma leidsin ka, agga hopis teisel wiisil. Ma kuulsin teite finniwõtmisest, ma ruttasin kohto kotta, ma kuulsin sinno ja Ustawa kostmist ja tunnistust, ma kohkusin sest ärra — sest nisuggused mõtted ep olnud ialgi mo mele tulnud; — ma sain isseärranis Ustawaga kokko ja räkisin temmale omma luggu ülles; ta juhhatas mind õige te peäle, ta räkis mulle sest taewa warrast, sest iggawesest pärrandusdest; ta ärratas usko ja lotust mo süddames, sedda kätte sada: ta finnitas sedda usko ja lotust omma surma läbbi — sest ma näggin temma õnsat otja, ja näg-

gin weel middagi! — ja kui sind taggasi widi wangi hone, ep olnud mul ennam rahho Ellofõrgusse liinas, egga omma isä kohhal; ma jätfin ommaksed Summalaga ja ruttasin selle kitsa te peäle, mis Ustaw mulle selgeste olli juhhatanud.

Ristiinnimenne. Oh sa armo Summal! kui immelikkud on sinno teed, kui wägew sinno Waimo tõ!

Lootja. Siin kitsa te peäl leidsin rahho ja tundsin rõmo ommas süddames, et Ellofõrgusse liinast ja rahwast olin lahti saand. Agga üks murre tulli mo peäle: kas moistan ka üksi sedda teed kää? kas jouan tedda üksi lõppetada? kas peaksin tõe polest kätte sama, mis ma tännini ilma asjata lootnud, ja mis Ustaw mulle kindlaste tootanud? Siiski ma lootsin — ja pallusin Summalat, mulle ühhe trui seltsimehhe sata. Ja wata, jubba sinna ollid selja tagga. Nenda kui esimenne palwe selle te peäl kuulnud; nenda lodan ka, wõttab Sioni Isand teisi kuulda. Oh tanno olgo Temmale, et sind kätte saand, nago surmast ja hauast wälja saand, armas kallis Ristiinnimenne! (Ja hakkas temma ümber kaela finni.)

Ristiinnimenne. Kes olleks sedda arwanud, ehk julgend mõtteldagi, et meie tülli Ellofõrgusse liinas ja armsa Ustaw halle surm ni head wilja piddi kandma, ni suurt kasso Summala rigile saatma?

Lootja. Oh minnuſt ep olle weel ſuurt kaſſo egga wiſja nähha; agga ma kuulſin liinäs mitto hinge ſelle aſja parrast kohkuwad ja ütlemad: Need mehhed rägiwad töt, nende aſſi on hea, nende te on õige; meie kunningas on pettis; ta lubbad head ja ei te muud kui kurja ja wallo meile; temma ja ta kurjad ja kawwalad ſullased pinawad meid; kuulgem nende meeſte nou ja kaſſugem ſedda kiſtaſt teed Sioni mae pole miſina. Ja kui Uſtawat ſurmati, kül ſiis ſurem rahwa hulk õiſkaſ, agga paljo nutſid ka ja wõtsid ette, ſedda maad ja liina mahhajatta, kuſ õigid ja waggaid tappetaſſe. Seſt lodan, armas Riſtiinnimenne, et weel mitto hinge meie tagga tullemad ja Peeltſebuli kurjaſt rigiſt Summala riki põggenewad.

Riſtiinnimenne. Tulgo nemmad agga, tulgo! Kül Temma ſüdda järgest keeb, kaſ tulleb, tullematta jääb.

Nenda rāfiſed nemmad weel ühte ja teiſt ommast lotuſeſt Elloförguſſe liina rahwa parrast, kui üks wõdras mees nende waſto tuli, nimmega Uſſonaerja. Se terretaſ neid lühhidelt ja küſſis: Kuhho pole teie läh-hāte? Deſāiad waſtaſid: Sioni maele. Sedda kuuldes haſſaſ Uſſonaerja ſure heālega naerma.

Lootja. Miſ ſa ſeſt naerad? Kaſ ſe naero aſſi?

Uſſonaerja. Ma naeran teie rummaluſt, et ilma aſjata ni waewaliſt teed kaitte.

Riſtiinnimenne. Kuidas ilma aſjata? Armad ſa, et meid Sioni mael ei woeta waſto?

Uſſonaerja. Miſ Sioni māggi? Keige ſe laia mailma peäl ep olle ſeddaſugguſt paika leida, kui teie unneſ nāte.

Riſtiinnimenne. Egga pollegi ſiin mailmas ſedda kohta, kuhho meie ruttame, agga tullemas mailmas, ſeäl ta on tõe poleſt leida.

Uſſonaerja. Ka minna ollen ſeſt Sioni mae liinast kuulnud ja ollen jubba kaſſkūmmend aastat noudnud, ſedda nähha ſada, agga ep olle ſedda mitte leidnud. Ma ollen omma reiſide peäl möda mailma keige targe-matte innimeſtega kōkko ſanud, agga ei ükski neiſt ei teādunud Sioni liinast muud rāfida, kui et ſe olli lollia innimeſte jut — tūhhi jut, ſōbrad!

Riſtiinnimenne. Agga meie uſſume kindlaſte, et niſugguſt liina on; ſeſt Summala ſanna rāgib ſeſt, ja ei walleta mitte. Se aſſi jääb iggaweſte tōeks, kui ka keiſ jōlledad ſedda naerwad. Ja kui pimme ütleb, ep olla päiket taewas, ſeſt et ta ühtegi ſeſt ei nä — keſ woib temmale parrata? Agga ſeparrast jääb päike omma kohta.

Uſſonaerja (naerdeſ.) Kaſ ſa nāād immet! Need rummalad innimeſed aiawad mind pimmedaſ. Urge olge albid, mehhed; lākki Elloförguſſe liina taggaſi, kuſ minnagi nūūd ellamaſ! Seäl on moiſtilik ja luſtilik ello; jampſijad ja jōlledad juhtumad ſelle kiſta te peāle.

Ristiinnimenne. Sedda nãhha sinnust ka! Agga so kenna liina tunneme jubba kũl. Naergo peãle keif usfonaerjad! Kes taewas istub, se naerab ka; Issand irwitab neid, kinni Ta rãgib nende wasto ommas kanges wihhas. (Eaul. 2, 4. 5.) — Ta Usfonaerja lãks irwitades emale.

Lootja. Hoia selle mehhe cest, armas Ristiinnimenne, ta on uks kawwal eksitaja; ma tunnen tedda, ta on paljogi omma naermisfega waggadušfest arrapõdrnud omma seltsi jure.

Ristiinnimenne. Kũl ma sedda arratunnen; agga mis meie temma naermisfest holime?!

Kui nũud mollemad sõbrad waifsel wišil emale lãksid, sai Lootja, kes keige se minnewa õ olli te peãl olnud, unniseks ja tundis suurt nõdrust omma lu-liikmedes. Ta jõi Ristiinnimesest pišut taggasi ja olleks pea te peãle mahha jããnd. Agga ta hũdis omma seltsimeest ja ütles: Kule sõbber, kinnita ja toeta mind; unni kippub mo peãle ja filmad tahhawad kinni langeda.

Ristiinnimenne. Kule Apostli Paulusefanna: Urge maggagem, kui need teised, waid walmagem ning olgem kassinad! (1 Tess. 5, 6.)

Lootja. Tah, se fanna lãhhãb mulle tarwis! Mis õn mulle, et sinna mulle seltsimeheks olled! Ma olleksin seia maggama jãnud,

ja, kes teab, mis kahjo sest sanud. Parrem on kahheksesi, kui uksi ello. (Kogg. 4, 9.)

Agga et unni ei piddand ennam ta peãle kippuma, siis wõttis Ristiinnimenne Lootjale omma ellokãiki õles rãtida, ja temmale selle jures keif õige usfo õppetusfed arrafelletada, mis Lootjale alles teadmatta ollid.

13. Peatuf.

Kes omma sũddame peãle lodab, se on halp.

(Õpp. Sann. 28, 26.)

Eddasi miines juhtusid Ristiinnimenne ja Lootja õhhe nore mehhega kokko, selle nimmi olli Tundmatta; ja ta ütles ennast ka tae-
wa liina pole minnewad.

Ristiinnimenne. Miks sa nenda uksi kãid ja ei noua seltsi?

Tundmatta. Armsam on mul uksi kãia, kui nisugguse seltsiga, mis mo mele pãrrast ei olle.

Ristiinnimenne. Mõs seltsi sinna siis tahhad? Mõs sũdda sul, mis uš on sul, et teisi Sioni tekãiad põlgad?

Tundmatta. Mo uš on õige, mo sũddamega hea luggu; mo mõtted kãlwad ikka Summala ja se taewa warra peãle, mis mind otab.

Ristiinnimenne. Ennã meest! Nisug-

gust head-ja pühha tekäiat ep olle ma Sioni te peäl weel mitte leidnud, — kui sa, söbber! ehk wahhest ei walleta, ennast ei petta?

Tundmatta. Walle? Pettust? ep olle ialgi mo süddamesse sanud?

Ristiinnimenne. Kus pool on nüüd walle, kas sinno sannades, et so südda hea on? ehk kas Jummalas sannas, mis nenda ütleb: „Ei olle, kes õige on, ei ühteainustki; ep olle sedda, kes moistab; polle sedda, kes Jummalat diete otsib. Nemmad on keif kõrwale liinud, nemmad on ühtlase kolwatumaks sanud; ei olle sedda, kes head teeb, ei ühteainustki.“ (Rom. 3, 10—12.) „Sest innimesse süddame mõtlemisest on kurjad temma lapse põlwest.“ (1 Mos. 8, 21. ja 6, 5.)

Tundmatta. Sedda ei woi ma mitte enneseft tunnistada; mul on üks hea südda.

Ristiinnimenne. Agga Jummal tunneb sind parreminne ärra, kui sinna isse; Temma näab patto sinno sees, mis sinna isse ei nä. Sedda tunnistab Jummalas tõsine sanna, ja ütleb peäle, et se kiitleminne ennese õigusseft tühhine on ja hirmus asji Jummalas ees. Temma ei falli mitte, et sinna ka omma keige parrema teggude peäle piisutki lotust panned.

Tundmatta. Mis sa minnust mõtled? Kas sa tead, minna ussun nissamma heaste Kristusse sisse, kui sinnägi, ja lodan ka usso läbbi Temma sisse õnsaks sada.

Ristiinnimenne. Mo armas noormees! Kuidas woid sinna uskuda, ja mis tarwis sul uskuda Kristusse sisse, kui sa ennast heaks kül arwad? Kui sul ei olle üks ärrakaddunud ja hukkamoišetud südda, siis ei lähha sulle ka Ürrapeästjat ja Sünnisteggiat tarwis. Ükspäinis se, kel rõhutatud südda, ja rusuks pekstud waim, se otsib Kristust ja leiab Sedda. — Mul on wägga halle sinno süddame pimmedusse ja uhkusse pärrast. Sinno ust ei olle muud, kui tühhi mõtte ja uhke kiitleminne; egga sa sinna nenda ialgi õnsaks. — Pallu Jummalast pühha Waimo walgustamist ja õiget tõsist pattotundmist, ja siis rutta Kristusse jure, kes sinnogi pattude pärrast on risti sambas surnud. Temma õigus nelago sinno ennese õigust ärra, ja katko, ja tehko sind täieste waggaks!

Tundmatta. Se on üks wägga kerge ust, se õppetud on tõest kurja innimese mele pärrast! Iggaüks woiß siis omma patto himmude möda ellada ja tagga Kristusse jure tulla, kes keif kurja heaks teeb! Dns siis Kristus patto tener?

Ristiinnimenne. Ei Ta sedda pea ialgi ollema; agga keifide pattuste Sünnisteggia on Temma wiisist. Ka kui abbiellorikkusad, ja horad, ja rõõwliid Ta jure tullesad, wõttab Jesus neid wasto, ja annab neile keif pattud andeks; agga iggakord panned Ta jure: Ürra te eddespidi mitte ennam patto! — Ta kui

finnul olles pisutki tundmist Jummal armust, siis teadsid sinna, et Jummal Kristusse läbbi usklikkude peäle omma pühha Waimo wallab, neid omma armastussega täidab ja neid kõlbawaks ja usinaks teeb igga hea tööle. Sest usk, se õige usk Kristusse sisse, on ellaw ass; ta ei rāgi teggudest, waid enne kui ta rāgib, on ta neid jubba teinud. Usk uendab innimest, sadab temmale uut süddant, uut meelt ja teeb tedda nenda Jummal meelepäraliseks ohwriks.

Tundmatta. Ma nään, sa tahhad mind liig usklikuks teha; agga mul on teised mõteted usust ja hea teggudest.

Kristiinnimenne. Waene noormees! Jätta sa omma rikkust mahha, mü keik omma warra ärra, ja wõtta Jeesuse järrel käia! Sest, kes ei ussu Poia sanna sisse, se ei pea mitte ello näggema, waid Jummal wihha jääb temma peäle. (Joan. 3, 36.)

Tundmatta (kurwa näoga). Ma jättan teid Jummalaga.

Kristiinnimenne. Täanna, kui sinna Temma heält kuled, siis ärra te ennese süddant mitte kowwaks! (2 Kor. 6, 2.)

Agga Tundmatta jäi nendest mahha kitsa te peäle freisma.

14. Peatuf.

Minna ollen head woitlemist woitelnud, ma ollen omma ello korra lõppetanud, ma ollen usko finni piddand. Mis muud weel, se digusse kroon on mulle tallele pandud, agga mitte ükspäinis mulle, waid ka keikile, kes Jēssanda tullemist armastawad.

(2 Tim. 4, 7. 8.)

Kristiinnimenne ja Eootja, need kaks tõsisesed tekiad Sioni mäe ja taewa liina pole, said pärrast sedda, mis nemmad omma pitka ja ennamiste waewalisse te peäl ollid näinud, ja kuulnud, ja woitelnud, nüüd ühte head ja armo aega, kus ilma tülita ja ilma waewata suurt tükki maad woisid eddasi miina. Nemmad hoidsid ifka otsekohhe kitsast teed finni, nemmad ei holind ühheftki kõrwalisest teest, olli ta laiem ehk kitsam, illusam ehk pahhem. Jubba nemmad tundsid omma otse ja õiget teed selgeste ärra, ja ei tagganend parrema egga pahhema pole. (4 Mos. 20, 17.) Nemmad finnitasid teine teist, Jēssanda sanna tähhale pāñnes, õige usso ja kindla lotusse sees taewarigi peäle. Tundsid ka, et Jummal armastusse tulli olli kaswamas süddames; ja iggatseminne taewa liina järrele läks mollematte meeste süddames aega möda nenda su-

refš ja wäggewafš, et tefond jai iggawafš. Nüüd moiftšid ka pühha Paulusfe sowimist: Ma himmustan siit lahkuda ja Kristussega (Temma jures) olla; seft se on wägga paljo parrem. (Wilipp. 1, 23.)

Agga Kristiinnimenne ja Lootja ollid ka ilma-teadmatta taewa liina liggi joudnud; seft kes innimestest teab, millal temma ello tefond löp-
peb, kui liggi ehk kui kangel ots temmast on? Meie armsad tekaiad ollid praego ühhest or-
rust läbbi lainud ja omma kitsast teed möda ühhe kõrge mäe otsa sanud, — seäl näggid ühhe korraga taewa liina Sioni mäe peäl ennese ees ollewad. Perlist wärrawad ja ulit-
sad selgest kullast (Sim. 21, 10. re.) paistšid nende filmi. Nemmad said üpris wägga rõõm-
saks. — Siin tullid kaks meest nende wasto, kelle palled paistšid otsego päaw, ja kelle rided hiilgasid, nago puhhas kuld. Need räkšid meie tekaiattega, kui ollešid ammogi jubba nende tutwad ja sõbrad olnud, ja ütlesid: Weel peate teie kahhesuggust waewa kannatama, ja siis tullete taewa liina. Kristiinnimenne ütles: Dh jäge teie mehhed nüüd meie jure! Inglid kostšid: Käl meie tahhame teid sata; agga üksnes omma usso läbbi moite teie ärrawoita ja seina sada.

Kui nemmad nüüd mäest alla taewa liina liggi ollid lainud, wata, siis jookšis üks suur ja lai jõggi, nago surma jõggi, nende ja taewa liina wahhel; ja te läks otse jõe peäle ja siise,

ja ep olnud teist kõrwalist teed nähha, egga ka silba ülle jõe, egga laewa ehk paati, mis peäl ollešs sündinud üllekäia. — Siit jõest peate läbbiminnema, ütlesid inglid, muido ei sa teie mitte liina. Ep olle ka ükski mailma algmisest ühte teist teed möda senna sanud, kui üksnes Enoš ja Elias. Enokit wišime lendes, ja Eliast tullise wantriga tulest läbbi otsekohhe liina Summala kässo peäle.

Lootja. Dh saaksime meie ka sedda wiši ülle jõe.

Inglid. Sedda polle lotagi. Agga ei olle ka suurt asja karta. Sest aiašt, kui Sioni kunningas isse sedda kitsast teed käis ja seädš, mis teie tännini künud, ja kui Temma isse ka wõttis seft jõest läbbimiina — ja ta olli seford hopis süggawam ja hirmsam laenetest — seft aiašt ep olle tõsšiste Sioni tekaiattele mitte asja karta läbbiminnemisest.

Lootja. Kas se jõggi süggaw on? ja kas ta iggas kohhas ühtewiši süggaw?

Inglid. Süggawus on iggauhhele temma usso möda; midda kindlam uff, sedda madalam jõggi; agga midda nõdrem uff, sedda süggawam on ta ka.

Kristiinnimenne. Rinnitago siis kallš pühha Waim meie nõdra usko! Sa aitko Is-
sand meid armust läbbi!

Nende sannadega astušid mõllemad tekaiad jõe; agga pea hüdš Kristiinnimenne omma feltšimehhe wasto: Minna waun süggawaste

wee sisse, ta käib ülle mo pea, ja keik temma laened katwad mind! (Joan. 2, 4.)

Lootja. Olle rõmus wend, minna leian weel pohja!

Ristiinnimenne. Oh, ma tunnen surma ahvastust! Ma ei sa kü mitte enam maad kätte, sedda kallist rahho maad!

Ta sega kattis tedda pilkane pimmedus ja taewa liina wärrawad kaddusid ta filmist ärra. Ta unnustas keik sedda armo, heldust ja truust ärra, misga Jēsand tännini tedda olli saatnud; ja üksnes keik temma pattud ja eksitused tullid ta mele. Olli temma peälegi woitlemist mitmede nāggematta waenlastega; monningad kēs-sendasiid ta kõrwa: Sa ei pea mitte rahho paika pärrima! teised: sa ei kölba senna!

Lootja püdis keige jouga omma sõbra pead ülespole hoida ja ütles: Wata wend, jubba paistwad taewa liina wärrawad, ja mitto meest hiilgawa riettega, kēs meid tahhawad wästo wotta! Wata agga ülespole!

Ristiinnimenne. Sinno peäle waatwad, sind ootwad! sest sinno ust ja lotus on ifka kindel olnud, ni kaua, kui sind tunnen. Ollak-sin minna ka iggal aial ni ustar ja lootja olnud, siis tullets mulle nüüd abbi. Agga minno pat on wägga fuur, sellepärrast on ta mind mahhajätanud!

Lootja. Se polle tõssi, wend! Jēsand on agga filmapilkmissse aia omma filmad sinno eest ärrapeitnud, agga iggawesse hel-

dušfega tahhab Ta so peäle hallastada. (Jes. 54, 8.) Hūa agga Tedda appi, kü Ta peäs-tab sind! ja ükski asfi ei woi sind Temmast ärralahutada.

Need tootusse fannad modbusid Ristiinni-messe süddamele finnitamisseks; ta hūdis om-mast süggawussest Jēsanda pole (Paul. 130.) ja ütles siis Lootja wästo: Olle rõmus minno-ga! ma kuulsin ühte heält, se ütles: „Ärra karda mitte; sest ma ollen sind lunnastanud ja nimme pärrast sind kutsnud; sa olled minno pärralt! Kui sa weest läbbi lähhäb, ollen minna soga; ja kui sa jöggedest läbbi lähhäb, ei pea nemmad sind mitte ärraupputama.“ (Jes. 43, 1. 2.)

Seddamaid leidis Ristiinnimenne pohja en-nese al ollwad, ja weel monningad sammud — waewalissed, äktilissed, immelikkud, kermes — ja temma seisis teist pool jögge, kuiwa Ma peäl, teises mailmas! Ka Lootja joudis pea temma tagga sesamma paika. Siin wõtsid neid kaks meest hiilgawatte riettega wästo, ter-retasiid neid lahkest ja ütlesid: Meie olleme teniad waimud, wäljaläffitud tenistusseks nende pärrast, kēs õnnistust peawad pärima. (Ebr. 1, 14.)

Ristiinnimenne ja Lootja ollid omma surre-likkud ihhud surma jõe sees ärrakautanud, ja need inglid kandsid nende hinge läbbi tule eddast. Singed küsisid: Kuhho wite meid? Inglid kost-sid: Nüüd sate teie Sioni mäe jure, ja ellawa

Jummala liina, ja taewase Jerusalemma jure, ja mitme tuhhande ingli jure ja nende õigede waimude jure, kes täieste pühaks sanud. (Ebr. 12, 22. 23.) Teie lähhate nüüd Jssanda paradisi, kus ello jõest peate joma ja ellopuiust sedda kaddumatta wilja söma. Teie peate walgis ridis kaima ja Jssandat näggema, kes teid on lunnastanud, ja peate Temma jures ellama iggaweste iggaweseks aiaks. Jummal tahhab ärrapühkida keif weepisfarad teie filmist; ja surma ei pea ennam ollema, egga leinamist, egga waewa; sest et eßimesesed asjad on ärralainud. Teie peate ka neid peawannemid nähha sama, keif Prohwetid ning Apostlid, ja keif rössifed usklikud ja Jummala armastajad.

Ristiinnimenne ja Eootja hüüdsid: Oh sedda rõmo, oh sedda õnne!

Ingliid räkisid weel: Seäl sate teie õnnistamist ja rõmustamist kätte keige omma tõ eest, ja lõpmatta rõmo keige omma kurwastusse eest. Seäl leiate teie, mis teie Ma peäl ollete küllwanud; teie leikate seäl keikide palwede, ja õhkamisje ja filmawee ja willetsusse wilja, mis teie armastusse parrast omma taewa kunninga wasto Ma peäl ollete kannatanud. — Kuld kronidega ehhitud peate teie Jssanda ees seisma ja Sedda näggema, nenda kui Temma õn, (1 Joan. 3, 2) ja Sedda tenima õõd ja päwa Temma templis. Agga ep olle siin pimmed õõd, egga und, egga wässimist, sest Jssand isje on se päike, mis meid walgustab iggawest. Teie

sate ka paljo armsaid sõbro leidma, kes enne teid on seia joudnud, ja keifi neid rõmoga wasto wõtma, kes parrast teid seia joudwad. Ja kui wiimne passuna heäl hüab, ja taewa kunningas lähháb kohhut moistma ellawatte ja surnutte peäle, siis ollete teie Temma ja pühha inglide seltsis ja seisate Temma parremal kael, kui Jssa õnnistud. (1 Kor. 6, 2. Matt. 2, 5.)

Selle kõnnega tullid nüüd taewa liina warrawa liggi. Üks taewa sõawäe hulgast hüdis warrawa peält nago passuna heäleaga: Õnsad on need, kes Talle pulma õhtosõmaiale on kutsutud! (Jlm. 19, 9.) Agga ülle warrawa nähti kuld tähtedega need sannad ülespandud: Õnsad on need, kes Temma kassosannade järrele tewad, et neil woiks melewald olla, ellopuiust süa, ja woiksid warrawist liina sisse miina (Jlm. 22, 14.) Seddamaid tehti warrawa ukseid lahti; ja kui Ristiinnimenne ja Eootja sisse astusid, mudeti neid, nenda et nemmad paisisid kui päike. (Matt. 13, 43.) Nüüd widi neid taewa kunninga ette, ja kui nemmad mahha langesid kummardes, ütles Temma: Teie ollete head ja ustawad sul-lased olnud, — minge nüüd omma Jssanda rõmo sisse. — Ja õnsad waimud tullid ja andsid neile kandleid ja kuld kronid nende pähhä; ja nemmad hakkasid nüüd — ärraräkimatta suurt rõmo ja õnnistust tundes — keige taewa wäe hulgaga ommad kandleid lõma ja laulma: „Se Jummala Tallele,

kes aujärje peäl istub, olgo kitus, ja auustus, ja au, ja wäggi iggaweste iggaweseks aiaks! (Jlm. 5, 13.) Ja Serawid hüüdsid sure healega: Pühha, pühha, pühha on Jესand, se keigewäggewam Summal, kes olli, ja kes on, ja kes tulleb! (Jlm. 4, 8.)

Agga taewa liina wärrawad said tagga finnipandud.

Pisut aega pärrast sedda tulli ka Dundmatta, kes Ristiinnimesest ja Lootjast olli taggasi jänud te peäle, selle jõe jure, mis mailma ja taewa liina wahhel olli. Üks mees wallelikko näoga, nimmi Dühhi:lotus, aitas Tedda jõest läbbi, ja siiski olli jõggi kanges koh-hisemisest. — Agga ükski ei tulnud teises äres tedda terretama ehk emale saatma, ja ükski tulli Dundmatta taewa liina ette. Kui temma need sannad sai luggend, mis wärrawa peäle ollid kirjotud, siis kopputas ta ukse wasto; ja üks heäl ütles üllewelt: Mis sa tahhad siin?

Dundmatta. Jესand, Jესand! te mulle lahti!

Heäl üllewelt. Minna ei tunne sind, kust sa ollid?

Dundmatta. Ma ollen sinno ees sõnud ja jonud; ja meie ulitsatte peäl ollid sa õppetanud.

Heäl üllewelt. Minna ütlen sulle, ei ma tunne sind. Taggane minnust ärra! Luk. 13, 25—27.)

Dundmatta. Jესand, Jესand! ma ollen so nimme kannud Ma peäl.

Heäl üllewelt. Kuidas sinna, sõbber, ollid seia tulnud, ja sinnul ei olle pulmariet?

Agga nüüd ei sanud Dundmatta sannagi suust wälja. Siis ütles taewa funningas teenride wasto: Sidduge temma känd ja jallad finni, ja wõtke tedda, ja heitke tedda keigesüggawama pimmedusse sisse, seal on ulluminne ja ham-maste kirristaminne. (Matt. 22, 11—13.)

Agga taewa liina sees, kus Ristiinnimenne ja Lootja ollid, seal olli lõpmatta rõõm, ja rahho, ja õn, ja õnnistus, mis weel ükski film ei olle näinud, ja ükski kõrw ei olle kuulnud, ja ühhegi ma-peälse innimesse süddamesse ei olle toušnud. Sedda on Summal walmistanud neile, kes Tedda armastawad! (1 Kor. 2, 9. ja — 10)

Üks Paul:

Kristusse järrelekaimisest.

(Wie nach spricht Christus unser Held u.)

1. Mo järrel', ütles Jესuke,
Mo järrel' usfjad tulge!
Mailma ärrasalgage,
Mo heält ja kutsmist kuulge!
Et wõtke risti peäle, ka
Mo jälgede sees kõndida!
2. Ma ollen Walguš; teie ees
Käin minna pühitussest.
Kes siin käib minno jäljedes,
Ei ella pimmedussest.
Te, Lõdde, Ello ollen ma
Ja juhhatan teid armoga.

3. Mo südda on täis allandust,
Täis armastust ja heldust,
Täis tassandust ja kannatust,
Täis armo, töt ja õigust;
Mo waim, mo hing, mo ihhoge
Du ohvriks antud Jesale.
4. Ma näitan, mis teid rojastab
Sa iggawest teeb waewa;
Ma annan ka, mis puhhastab
Sa hinge sadab taewa.
Teil' rahho kaljuks ollen ma
Sa õnnistusse kaewuks ka.
5. Kui lähhab raskeks, ma käin ees,
Kül minna appi tullen!
Ma woitlen isse käimiseses,
Ma teie pealik ollen.
Se agga kurri fullane,
Kes minnoga ei woitlege.
6. Kes omma ello armastab,
Sell' kaub ello ärra;
Kes minno pärrast kautab,
Sell' peab ello jama.
Kes minno risti põlgab teäl,
Ei sa se minno kroni seäl.
7. Siis wõtkem hea melega
Jesusse järrel' käia!
Dh wõtkem kindla usfoga
Sa risti jure jada!
Sest kes ei woitle Temmaga,
Ei woi ta riki pärvida.

Bibliotheca
universitatis
Dorpatensis